

Vastaanottaja
Prokon Wind Energy Finland Oy

Asiakirjatyyppi
Asukaskyselyraportti

Päivämäärä
10/2022

VARSAVAARAN TUULIVOIMAHANKE ASUKASKYSELYN TULOKSET

VARSAVAARAN TUULIVOIMAHANKE ASUKASKYSELYN TULOKSET

Projekti **Varsavaaran tuulivoimahanke, Paltamo**
Vastaanottaja **Prokon Wind Energy Finland Oy**
Asiakirjatyyppi **Asukaskyselyraportti**
Päivämäärä **13.10.2022**
Laatija **Elina Leppäkoski, Ramboll Finland Oy**
Tarkastaja **Susanna Hirvonen, Ramboll Finland Oy**
Hyväksyjä **Marko Kristola, Hanna Tuominen, Prokon Wind Energy Finland Oy**
Kuvaus **Paltamon Varsavaaran tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten
arviointimenettelyn asukaskyselyn tulokset**

Ramboll
Puutarhakatu 9
70300 Kuopio

P +358 20 755 611
F +358 20 755 6201
<https://fi.ramboll.com>

SISÄLTÖ

1.	KYSELYN TOTEUTUS	2
2.	KYSELYN TULOKSET	3
2.1	Vastaajien taustatiedot	3
2.2	Kysymyksiä tuulivoimasta	8
2.3	Hankealueen ja sen lähiympäristön nykytila	12
2.4	Varsavaaran tuulivoimahankkeen vaikutukset	17
2.5	Tiedottaminen	23
2.6	Vapaamuotoiset kommentit	25
3.	YHTEENVETO	27

LIITTEET

Liite 1 Asukaskyselyn saatekirje

Liite 2 Asukaskysely

1. KYSELYN TOTEUTUS

Tuulivoimayhtiö Prokon Wind Energy Finland Oy suunnittelee enimmillään 21 tuulivoimalan suuruisen tuulivoimapuiston rakentamista Paltamon kunnan Varsavaaran alueelle. Tuulivoimapuiston toteuttaminen edellyttää YVA-lain mukaista ympäristövaikutusten arviointia ja osayleiskaavan laatimista. Hankkeessa kaavoitus ja ympäristövaikutusten arviointi (YVA) toteutetaan yhteensovitettuna erillismenettelynä.

Osana ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA) toteutettiin paperinen asukaskysely, jonka avulla selvitettiin hankealueen ympäristön käyttöä, suunnitellun tuulivoimahankkeen vaikutuksia sekä asioiden tärkeyttä ja nykytilaa alueella.

Asukaskysely lähetettiin hankealueen keskipisteestä muodostetun ympyränmallisen säteen mukaisesti kaikille alle 10 km etäisyydelle sijaitseville asuin- ja lomarakennuksille sekä 10–15 km etäisyydellä sijaitseville asuin- ja lomarakennuksille satunnaisotannalla (ks. Kuva 1-1). Osoitteet poimittiin Väestörekisterikeskuksen (VRK) tietokannasta, ja poiminnan suoritti VRK:n virallinen yhteistyökumppani JP-Postitus Oy, joka ei saa luovuttaa osoitetietoja muille missään muodossa. Hankevastaava tai asukaskyselyn tulosten käsittelystä vastaava Ramboll Finland Oy eivät ole missään vaiheessa saaneet vastaajien osoitetietoja eivätkä tiedä, kenelle kyselyt on postitettu. Asukaskyselyn toteutuksessa ja vastaanottamisessa tulee ottaa huomioon, että esimerkiksi suoramarkkinointikielto voi estää osoitepoiminnan VRK:n tietokannasta. Asukaskyselyä ei myöskään voitu lähettää, jos rakennuksen omistaa esimerkiksi yritys tai kuolinpesä.

Kysely lähetettiin 652 asuin- tai lomarakennuksen omistajalle. Yhdelle henkilölle lähetettiin vain yksi kysely, riippumatta siitä, onko hän sekä loma-asukas että alueen vakituinen asukas. Kysely sisälsi hanketta ja kyselyä koskevan tiedotteen, kyselylomakkeen ja palautuskuoren, jonka postimaksu oli maksettu. Kysely postitettiin 23.6.2022 ja se pyydettiin palauttamaan aluksi viimeistään 6.7.2022, mutta vastausaikaa jatkettiin 31.7.2022 asti.

Lähetettyyn kyselyyn saatiin 181 vastausta, jolloin vastausprosentti asukaskyselylle on noin 28. Kaikki vastaajat eivät vastanneet jokaiseen kysymykseen, joten vastaajien määrä (n-määrä) vaihtelee kysymyksittäin. Kysely oli jaettu seuraaviin pääosioihin: taustakysymykset, kysymyksiä tuulivoimasta, hankealueen ja sen lähialueen nykytila sekä hankkeen vaikutukset. Osa kysymyksistä oli avoimia kysymyksiä ja osassa kysymyksistä pyydettiin perustelemaan vastausta. Kaikki vastaajien kommentit on kirjattu ylös ja analysoitu, mutta raporttiin on poimittu niistä esimerkinomaisesti osa. Esimerkkikommentit kuvastavat aihepiiriin liittyviä muitakin vastauksia ja eivät sisällä sellaista tietoa, josta voisi tunnistaa yksittäisen vastaajan.

Kyselyn suunnitteli ja toteutti Prokon Wind Energy Finland Oy:n toimeksiannosta Ramboll Finland Oy, jossa kyselyn toteuttamisesta ja tulosten raportoinnista vastasi Elina Leppäkoski. Osoitteiden poiminnan väestötietojärjestelmästä asukaskyselyä varten, kyselyn postituksen ja numeeristen vastausten optisen luennan hoiti JP-postitus Oy.

Kyselylomake tiedotteineen on tämän raportin liitteenä 1 ja 2.

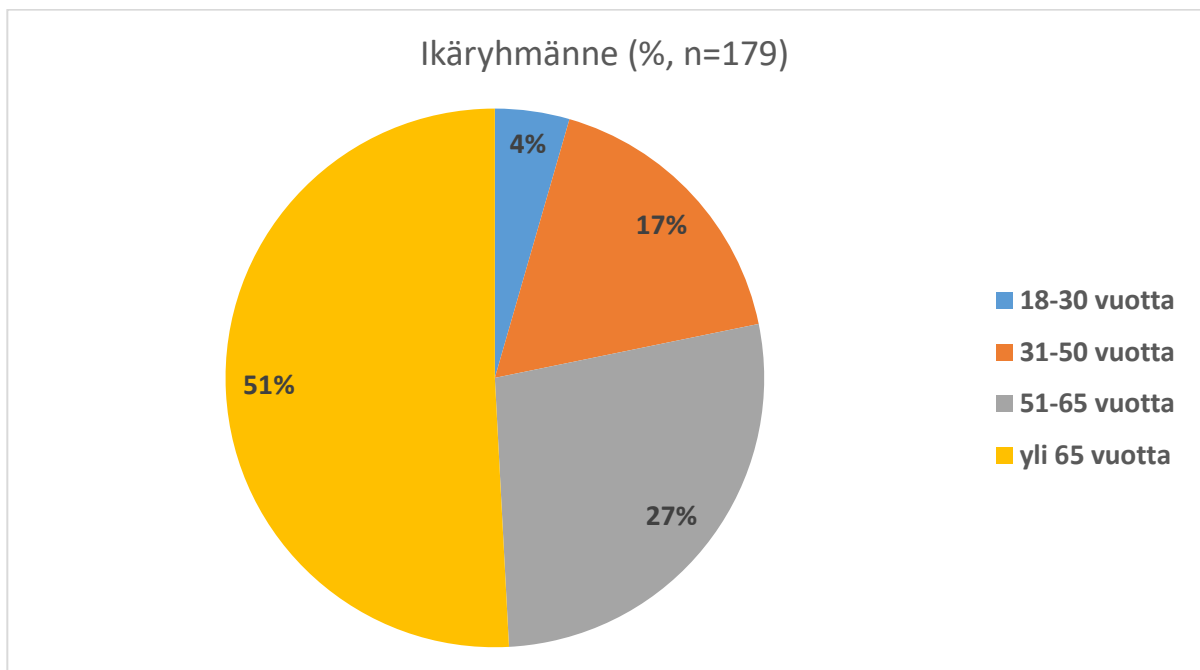

Kuva 1-1. Kyselyn otanta-alueet esitettynä kartalla.

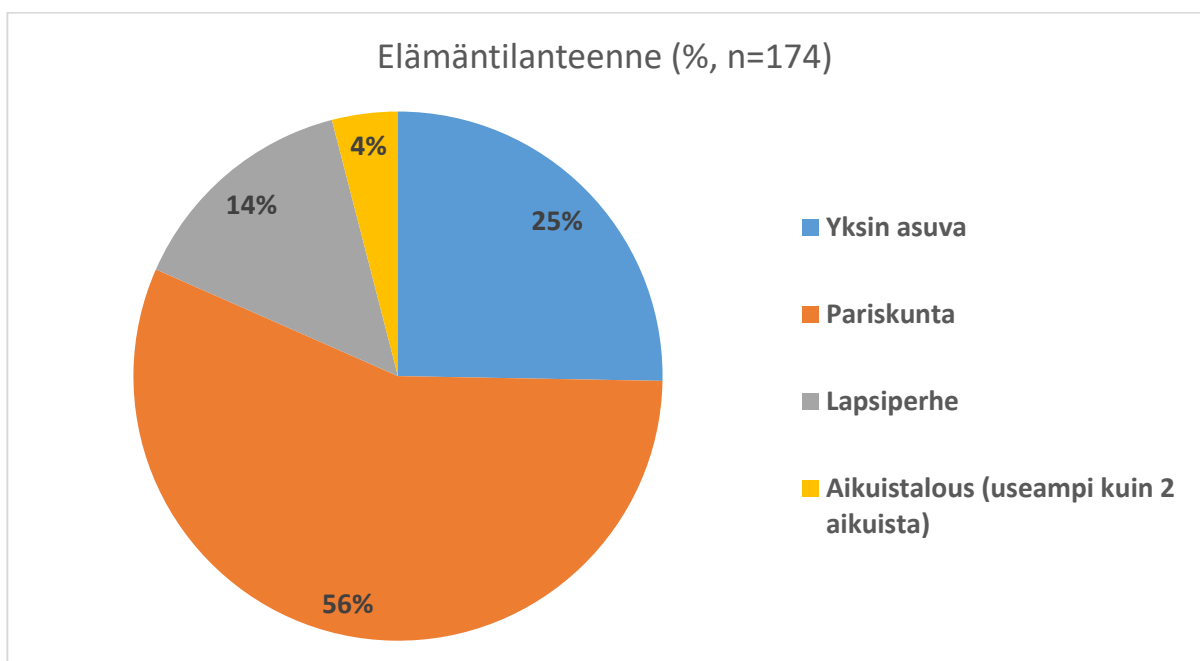
2. KYSELYN TULOKSET

2.1 Vastaajien taustatiedot

Kyselyn alussa kartoitettiin vastaajien taustatietoja. Vastanneista (n=179) yli puolet olivat yli 65-vuotiaita (Kuva 2-1). Noin 4 % oli 18–30-vuotiaita, 17 % 31–50-vuotiaita ja reilu neljäsosa 51–65-vuotiaita. Vastaajista (n=173) 68 % miehiä ja naisia 32 %. Vastaajista (n=174) yli puolet (56 %) oli pariskuntia (Kuva 2-2). Kyselyyn vastanneista neljäsosa asui yksin. Noin 14 % vastaajista oli lapsiperheitä ja loput (4 %) useamman kuin kahden aikuisen aikuistalouksia.

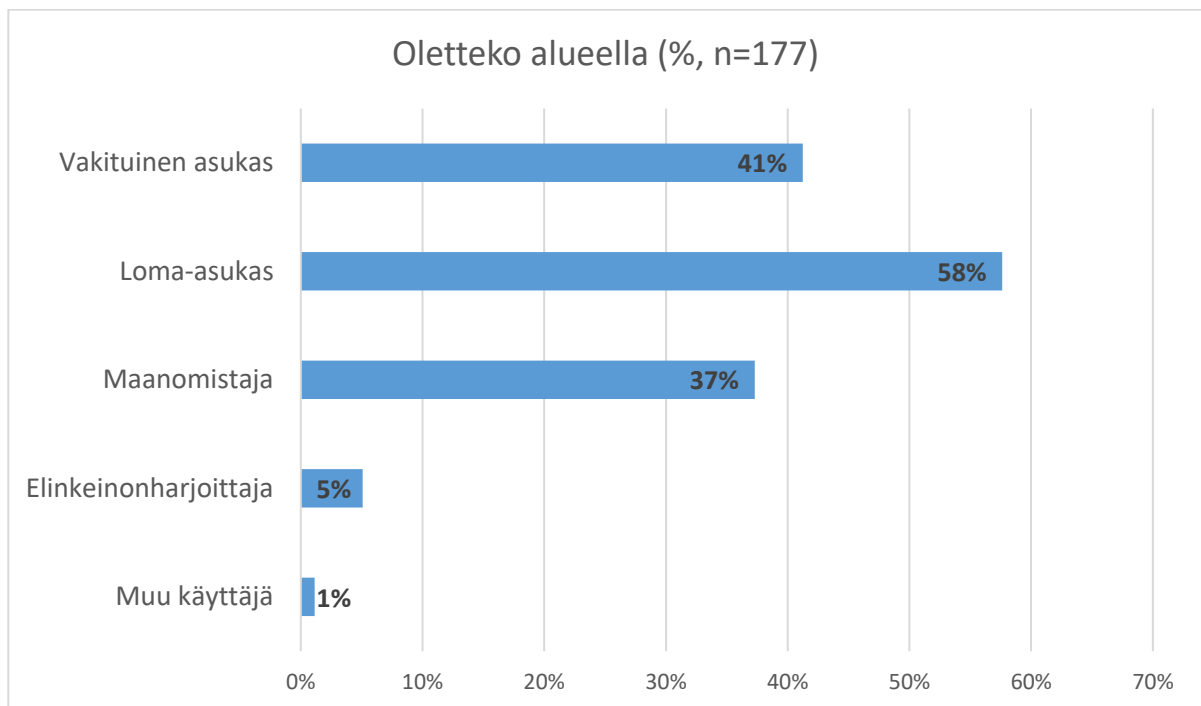

Kuva 2-1. Vastaajien ikäjakauma.

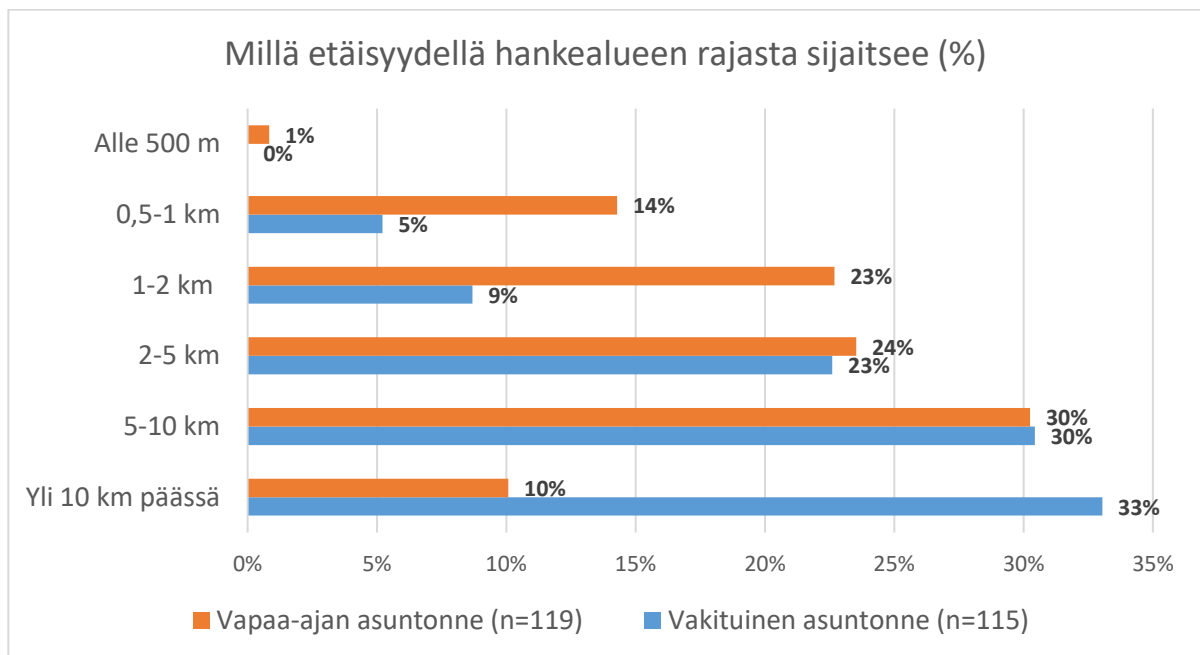
Kuva 2-2. Vastaajien elämäntilanne.

58 % vastaajista kertoi olevansa alueen loma-asukkaita (n=177) ja kaksi viidestä kyselyyn vastanneista olivat alueella vakituksia asukkaita (Kuva 2-3). Maanomistajia vastanneista oli 37 %. Elinkeinoharjoittajaksi itsensä määrittelivät noin 5 % vastaajista, ja muuksi käyttäjäksi 1 %. Vastauksia tähän kysymykseen saatiin 252 kpl, koska vastaajilla oli mahdollisuus valita useampi vaihtoehto. Osa vastaajista edustaa esimerkiksi sekä vakituksia asukkaita että maanomistajia.

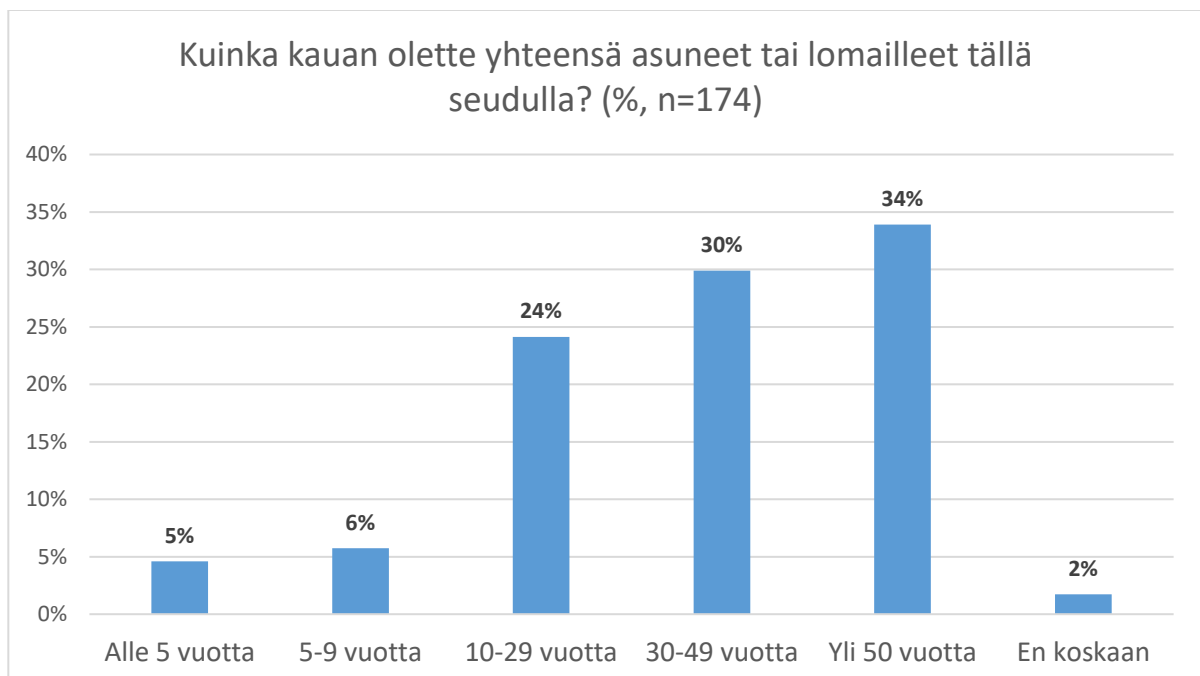
Kuva 2-3. Vastaajien suhde alueeseen.

Kyselyyn vastaajat saivat kertoa kuinka lähellä hankealueen rajasta he asuvat tai lomailevat. 5 % vakituista asukkaista ja 15 % loma-asukkaista ilmoitti asuvansa tai lomailevansa alle kilometrin etäisyydellä hankealueesta. Alle 500 m etäisyydellä hankealueen rajasta kyselyyn vastasi vain yksi loma-asukas. Seuraavan kuvan (Kuva 2-4) mukaisesti asuinetäisyys hankealueesta oli 1–2 km 9 % vastaajista, 2–5 km 23 % vastaajista ja 5–10 km 30 % vastaajista. Noin kolmannes asukaskyselyyn vastanneista asui yli 10 km päässä hankealueen rajasta. Kyselyyn vastanneista 23 % lomaili 1–2 km, 24 % 2–5 km ja 30 % 5–10 km päässä hankealueen rajasta. Yli 10 km päässä hankealueen rajasta lomaili vain 10 % vastaajista.

Kuva 2-4. Vastaajien asuin- tai lomapaikan etäisyys hankealueen rajasta.

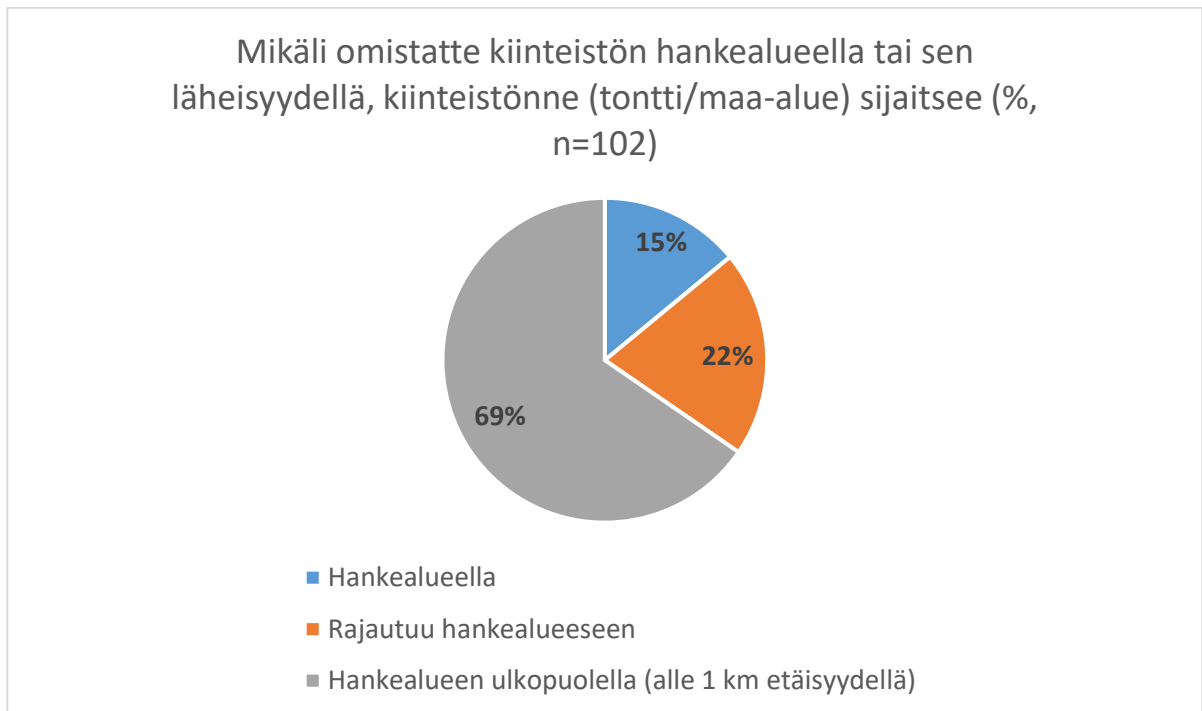
Asukaskyselyssä selvitettiin myös, kuinka kauan vastaajat (n=174) ovat asuneet tai lomailleet lähiseudulla; Yli 50 vuotta vastasi noin kolmannes vastaajista, 30–49 vuotta noin 30 % vastaajista, 10–29 vuotta noin 24 % vastaajista, 5–9 vuotta 6 % vastaajista ja alle 5 vuotta 5 % vastaajista. Alle 2 % vastaajista kertoi, ettei ole koskaan asunut tai lomailut seudulla. (Kuva 2-5).

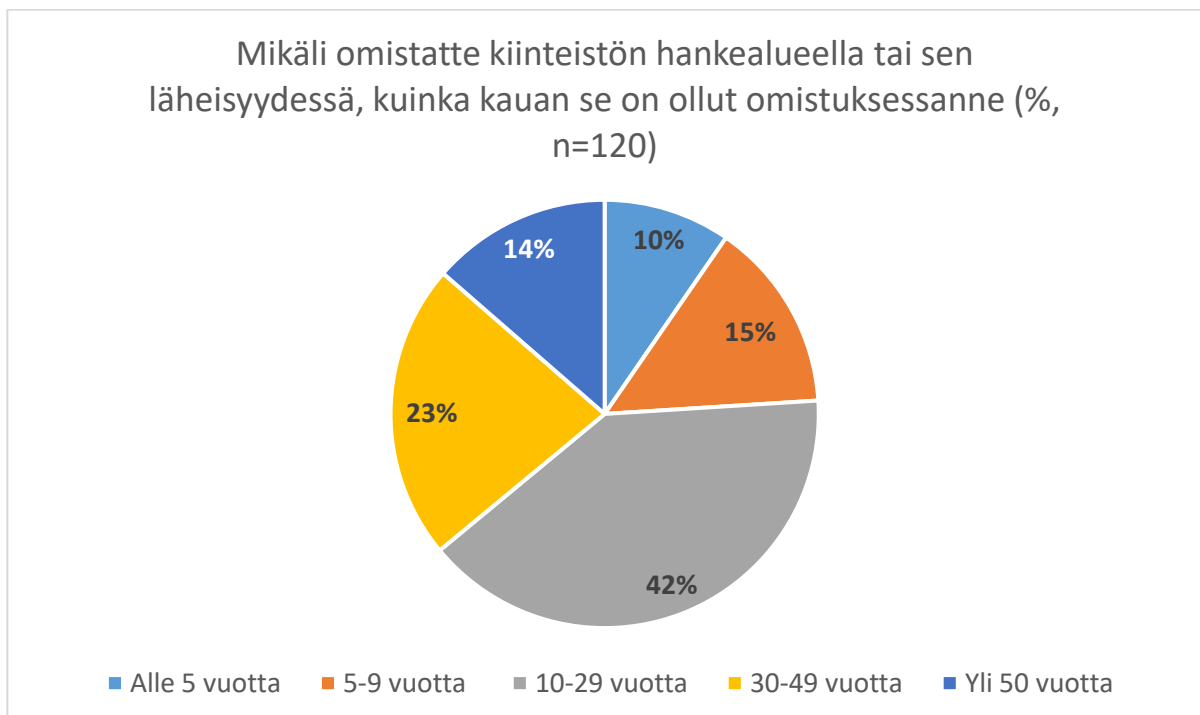
Kuva 2-5. Kuinka kauan vastaaja on asunut tai lomailut seudulla.

Kyselyssä tiedusteltiin vastaajien omistamien kiinteistöjen sijaintia suhteessa hankealueeseen, mikäli heidän omistamansa kiinteistö sijaitsee hankealueella tai alle 1 km etäisyydellä hankealueen rajasta. Vastaajista (n=102) 15 % ilmoitti kiinteistönsä sijaitsevan hankealueella, 22 prosentilla kiinteistö rajautuu hankealueeseen ja 69 prosentilla kiinteistö sijaitsee hankealueen ulkopuolella,

mutta kuitenkin alle 1 km etäisyydellä hankealueen rajasta (Kuva 2-6). Vastaajista (n=120) 42 % ilmoitti omistaneensa kiinteistön hankealueella tai sen läheisyydessä 10–29 vuotta (Kuva 2-7). Omistusaika on 30–49 vuotta 23 %, 5–9 vuotta 15 %, yli 50 vuotta 14 % ja alle 5 vuotta 10 % vastaajista.

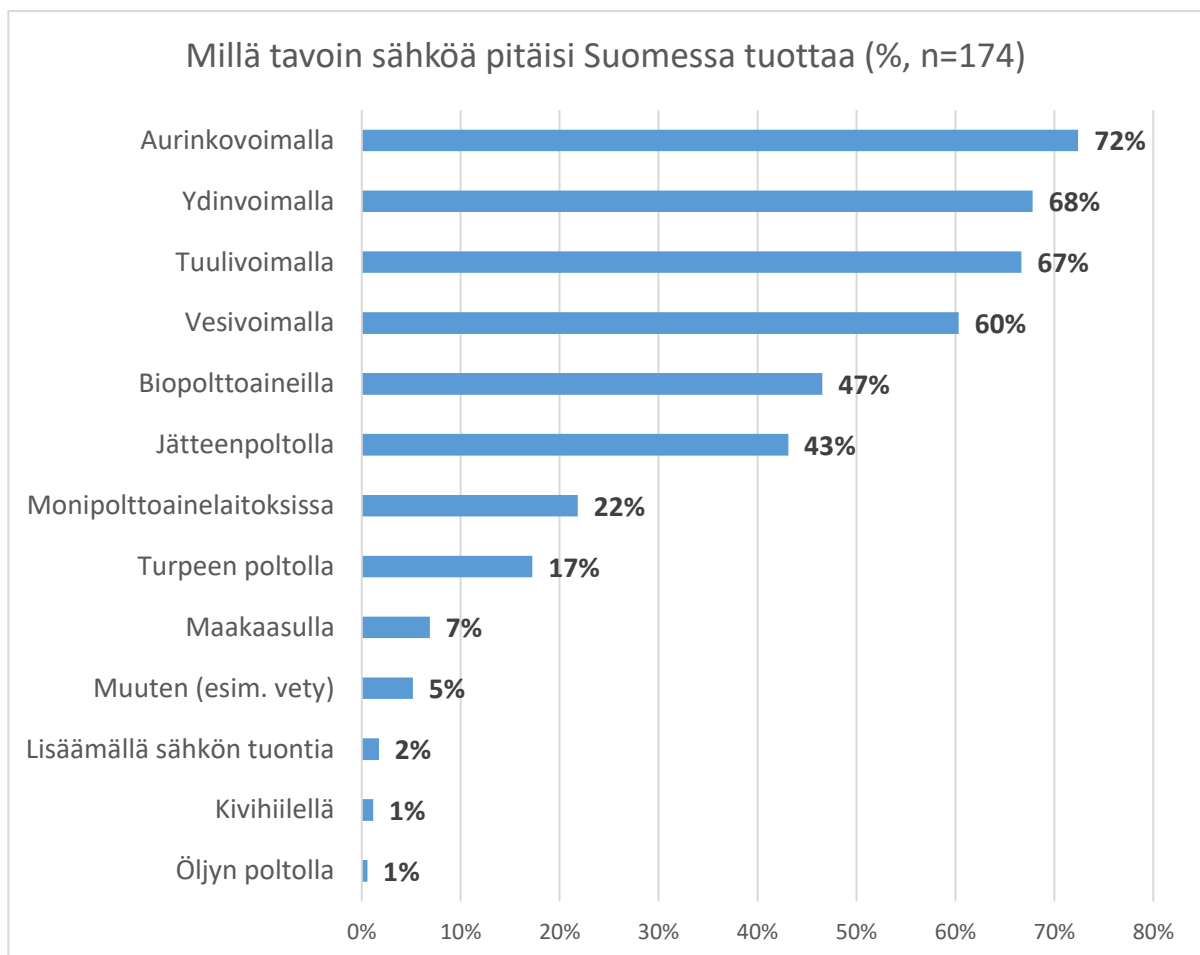
Kuva 2-6. Vastaajan omistaman kiinteistön sijainti suhteessa hankealueeseen.

Kuva 2-7. Kuinka kauan vastaaja on omistanut hankealueella tai sen läheisyydessä sijaitsevan kiinteistönsä.

2.2 Kysymyksiä tuulivoimasta

Kyselyssä selvitettiin myös vastaajien suhtautumista tuulivoimaan sekä muuhun energiantuotantoon. Kysyttäessä, millä tavoin sähköä pitäisi tuottaa Suomessa, vastaajista (n=174) yli 70 % valitsi aurinkovoiman (Kuva 2-8). Seuraavaksi eniten valittiin ydinvoima (68 %), tuulivoima (67 %) ja vesivoima (60 %). Vastaajilla oli mahdollisuus valita useampi vaihtoehto mieluisimmasta sähköntuotantotavasta Suomessa. Muina tapoina mainittiin esimerkiksi vetytuotanto ja pienydinvoima. Lisäksi kolme vastaajaa mainitsi sähkön kulutuksen pienentämisen.

Kuva 2-8. Vastaajien näkemys siitä, millä tavoin sähköä pitäisi tuottaa Suomessa.

Kyselyssä tiedusteltiin, että pitäisikö Suomen lisätä energiaomavaraisuuttaan. Vastaajista (n=171) 86 % vastasi ”kyllä”. Viiden prosentin mielestä energiaomavaraisuuden lisäämiselle ei ole tarvetta, ja 9 % ei osannut sanoa. Vastaajilla oli mahdollisuus kertoa avoimeen vastauskenttään mielipiteensä siitä, mitä toimenpiteitä kuntatasolla asukkaiden ja päättäjien tulisi tehdä Suomen ja kunnan energiaomavaraisuuden eteen. Avoimia vastauksia saatiin 76 kpl. Energiaomavaraisuuden eteen tehtäviä toimenpiteitä luokiteltiin. Tuulivoima herätti eniten mielipiteitä, sillä 15 vastauksessa tuotiin tuulivoima esiin, joko kannatettavana tai vastustettavana keinona lisätä energiaomavaraisuutta. Eniten kannatusta avoimissa vastauksissa sai aurinkovoima ja biopolttoaineiden hyödyntäminen, joidenka lisäämistä kannatti 12 vastaajaa:

”Aurinkopaneeleita tulisi rakentaa lisää, osin kunnan tuella.”

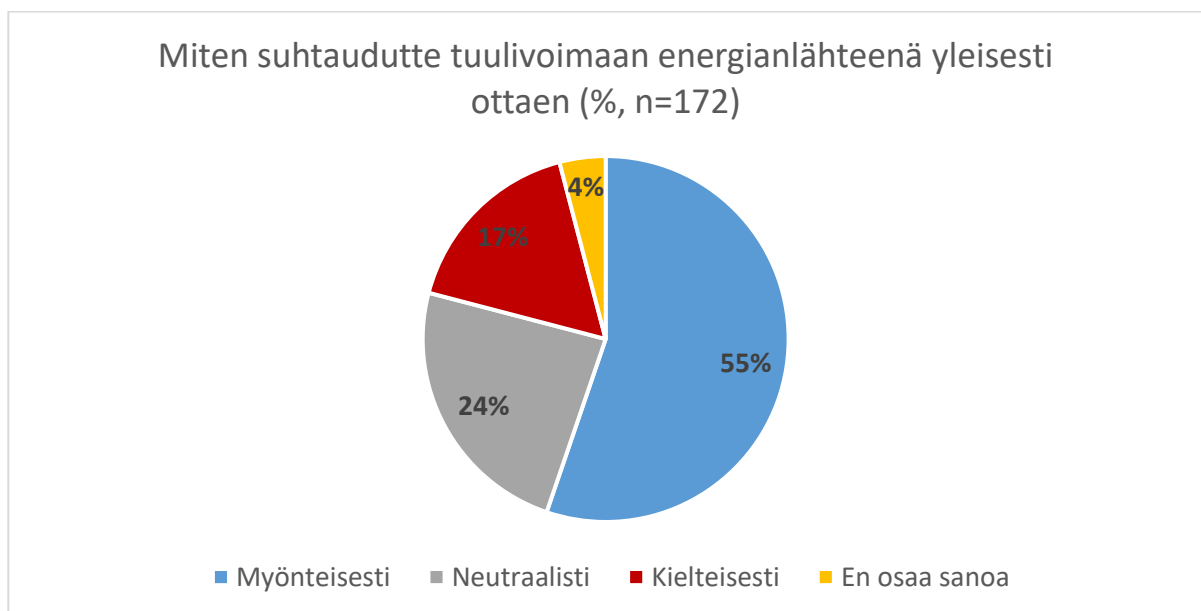
”Biopolttoainelaitoksia kuntien yhteistyönä”

Myös ydinvoima (9 vastausta) ja uusiutuva energia yleisesti (8 vastausta) kiinnostivat energiaomavaraisuuden lisäämiseksi. 11 vastaajaa koki energiatehokkuuden ja kulutuksen vähentämisen keskeisenä keinona lisätä energiaomavaraisuutta:

"Ensisijaisesti tulisi vähentää energiankulutusta, jotta tuotantoa ei tarvitsisi lisätä ja haitallista tuotantoa voitaisiin ajaa alas. Tämä on välttämätöntä, sillä todellisuudessa "päästötöntä" ja haitatonta energiaa ei ole"

Muita mainintoja saivat muun muassa selvitysten, kaavoituksen ja asiantuntijuuden hyödyntäminen (7 vastausta), kotimaisuuteen panostaminen (6 vastausta), yhteistyön ja osallisuuden parantaminen (4 vastausta).

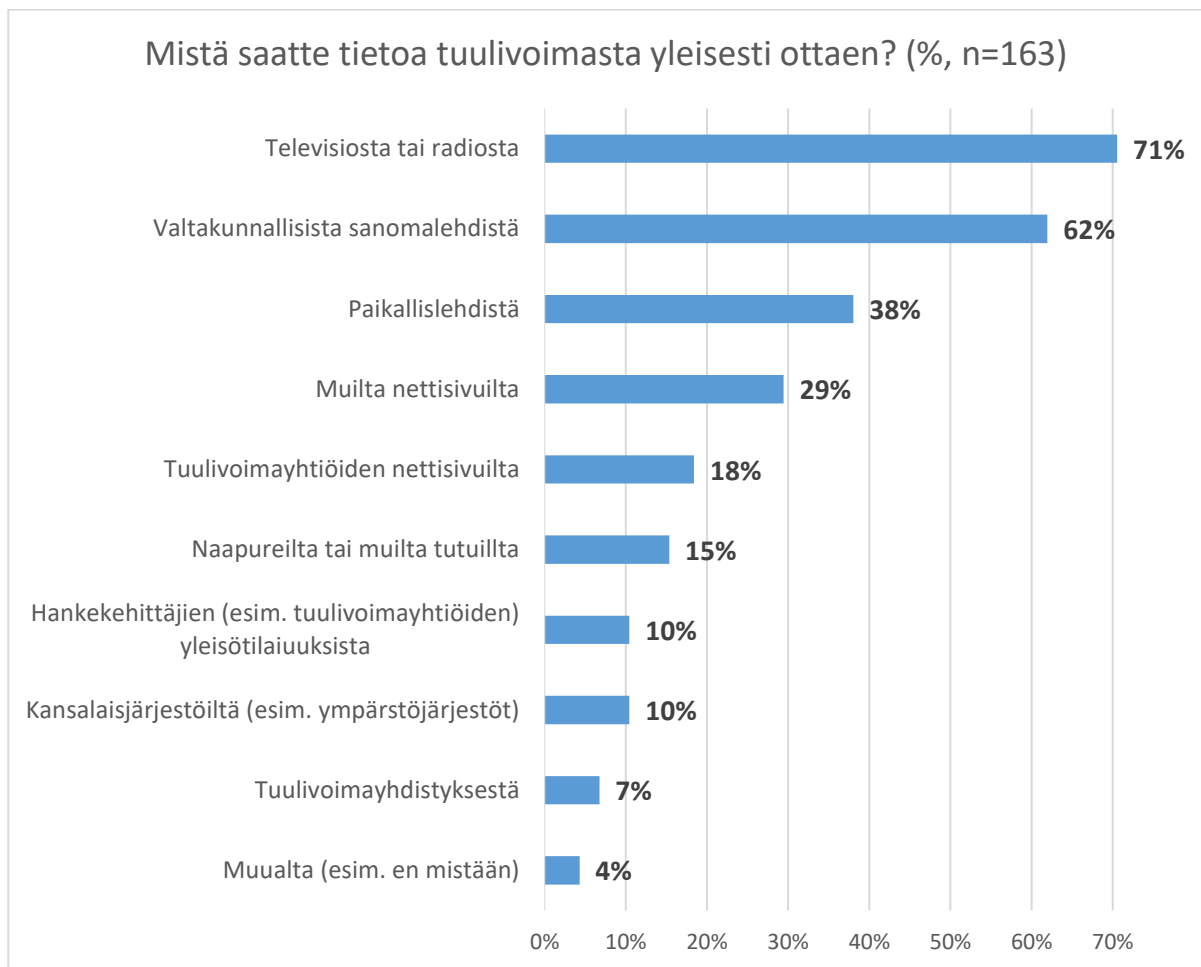
Vastaajista (n=172) tuulivoimaan myönteisesti suhtautuu yli puolet vastaajista. Kielteisesti tuulivoimaan suhtautuvia vastaajista oli 17 %. Neutraalisti suhtautuvia vastaajista oli noin neljännes. Muutama vastaaja ei osannut kertoa kantaansa (Kuva 2-9).

Kuva 2-9. Vastaajien suhtautuminen tuulivoimaan energianlähteenä yleisesti.

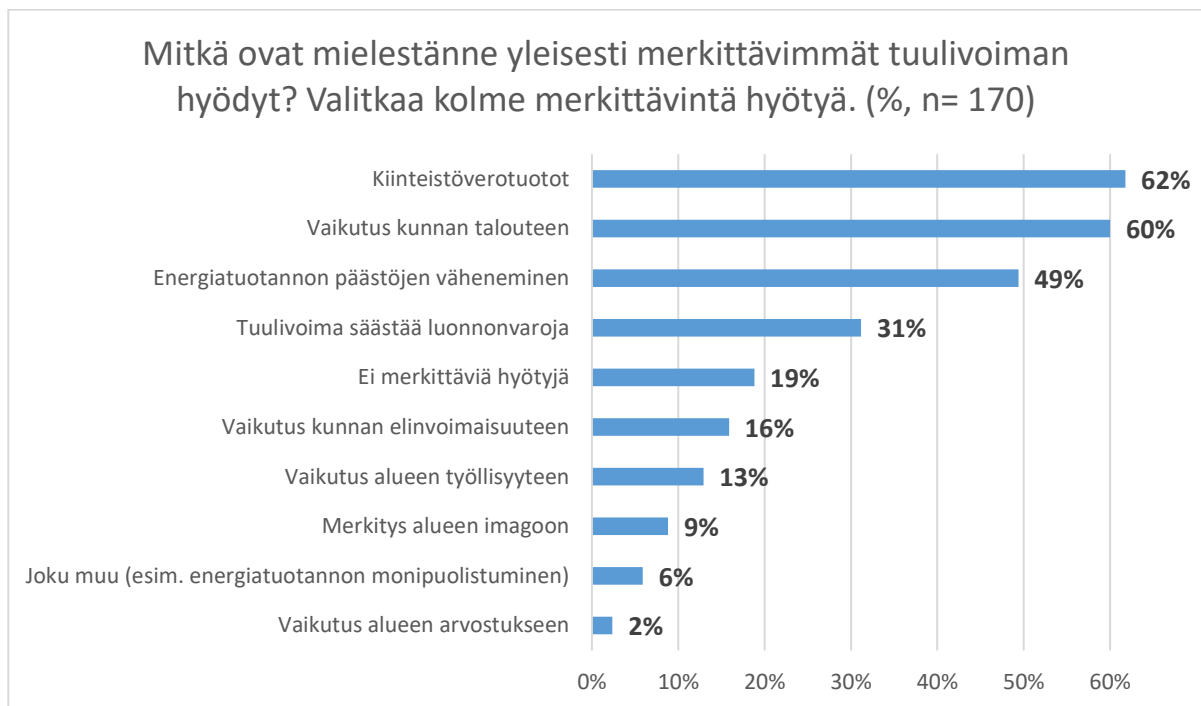
Kyselyssä tiedusteltiin, ovatko vastaajat nähneet ison, yli 100 metriä korkean, toiminnassa olevan tuulivoimalan tai toiminnassa olevan ison aurinkovoimalan ja missä. Vastaajista (n=173) 46 % on nähnyt tuulivoimalan lähietäisyydeltä (alle 500 metrin päästä) ja 37 % kauempaa yli 500 metrin päästä. 13 % vastaajista ei ollut nähnyt isoa tuulivoimalaa, mutta oli kiinnostunut tutustumaan. Sen sijaan 6 % vastaajista ei ollut nähnyt isoa tuulivoimalaa, eivätkä he olleet kiinnostuneita tutustumaan. Tuulivoimaloita vastaajat kertoivat nähneensä esimerkiksi Hyrynsalmella sekä muualla Kainuussa, Oulun seudulla sekä muualla Pohjois-Pohjanmaalla ja Hangossa.

Eniten tuulivoimasta saadaan yleisellä tasolla tietoa televisiosta tai radiosta ja valtakunnallisista sanomalehdistä (Kuva 2-10). Vastaajista 2 kertoi, etteivät he saa tietoa tuulivoimalasta yleisesti mistään. Muina tietolähteinä mainittiin tiedon saanti sukulaisilta, huhupuheista tai työn kautta.

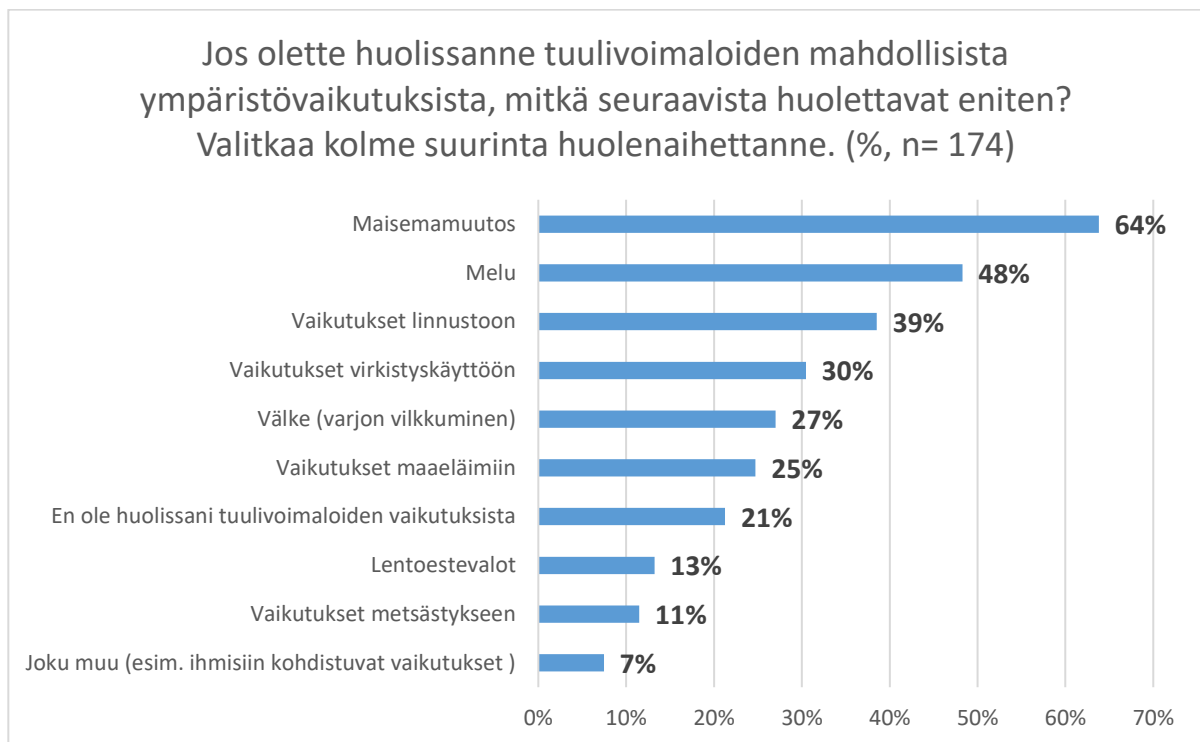
Kuva 2-10. Vastaajien valinnat kysymykseen, mistä he saavat tietoa tuulivoimasta yleisesti.

Vastaajia pyydettiin valitsemaan kolme tuulivoiman merkittävintä hyötyä yleisellä tasolla (Kuva 2-11). Merkittävimäksi hyödyksi valikoituivat kiinteistöverotuotot, vaikutus kunnan talouteen sekä energiantuotannon päästöjen väheneminen. Toisaalta noin viidennes vastaajista koki, että tuulivoimalla ei ole merkittäviä hyötyjä. Muina vaikutuksina mainittiin muun muassa energiantuotannon monipuolistuminen ja energiaomavaraisuus.

Kuva 2-11. Vastaajien näkemys siitä, mitkä ovat yleisesti kolme merkittävintä tuulivoiman hyötyä.

Kyselyssä selvitettiin, mitkä tuulivoiman mahdolliset ympäristövaikutukset vastaajia eniten huolettavat yleisesti (Kuva 2-12). Kysymyksessä pyydettiin valitsemaan kolme eniten huolta aiheuttavaa vaikutusta. Vastauksista (n=174) eniten valintoja kohdistui maisemamuutoksiin (64 %). Seuraavaksi eniten mainintoja sai meluvaikutukset. Toisaalta viidennes vastaajista koki, etteivät ole huolissaan tuulivoimaloiden vaikutuksista. Muissa vaikutuksissa vastaajat mainitsivat muun muassa ihmisiin kohdistuvat vaikutukset, kuten terveyshaitat ja kiinteistöjen arvon laskun, voimaloiden loppukäsittelyn sekä metsän tuhoutumisen.

Kuva 2-12. Vastaajien näkemykset siitä, mitkä ovat kolme suurinta huolenaihetta tuulivoimaloiden ympäristövaikutuksista.

Vastaajilta tiedusteltiin avoimena kysymyksenä, miten tuulivoiman mahdollisesti aiheuttamia haittoja tulisi yleisesti ottaen lieventää. Avovastauksia saatiin 90 kpl. Yli puolissa vastauksista (52 mainintaa) esitettiin tuulivoimaloiden sijoituspaikan valinta haitallisten vaikutusten lieventämiskeinoksi. Vastauksissa toivottiin tuulivoimaloiden sijoittamista esimerkiksi kauas asutuksesta, merelle, nykyisten tuulivoimaloiden läheisyyteen tai rakennettuun ympäristöön:

"Voimalat tulisi sijoittaa valmiiksi rakennettuun ympäristöön (joita on Suomessa paljon) eikä syrjäseudulle tai paikkaan, jossa on jäljellä pirstoutumattomia elinympäristöjä. Voimaloita tulisi sijoittaa mahdollisimman harvaan paikkaan (ts. ei sinne tänne hajalleen)."

8 vastaajan mielestä haitallisten vaikutusten lieventämiskeino on tuulivoimaloiden rakentamatta jättäminen. Heidän mielestään haittoja on mahdotonta lieventää. Vastaajista kuusi toivoi vähemmän tai pienempiä tuulivoimaloita. Oikean tiedon jakaminen ja riittävä suunnittelu olivat molemmat neljän vastaajan mielestä hyviä haitallisten vaikutusten lieventämiskeinoja:

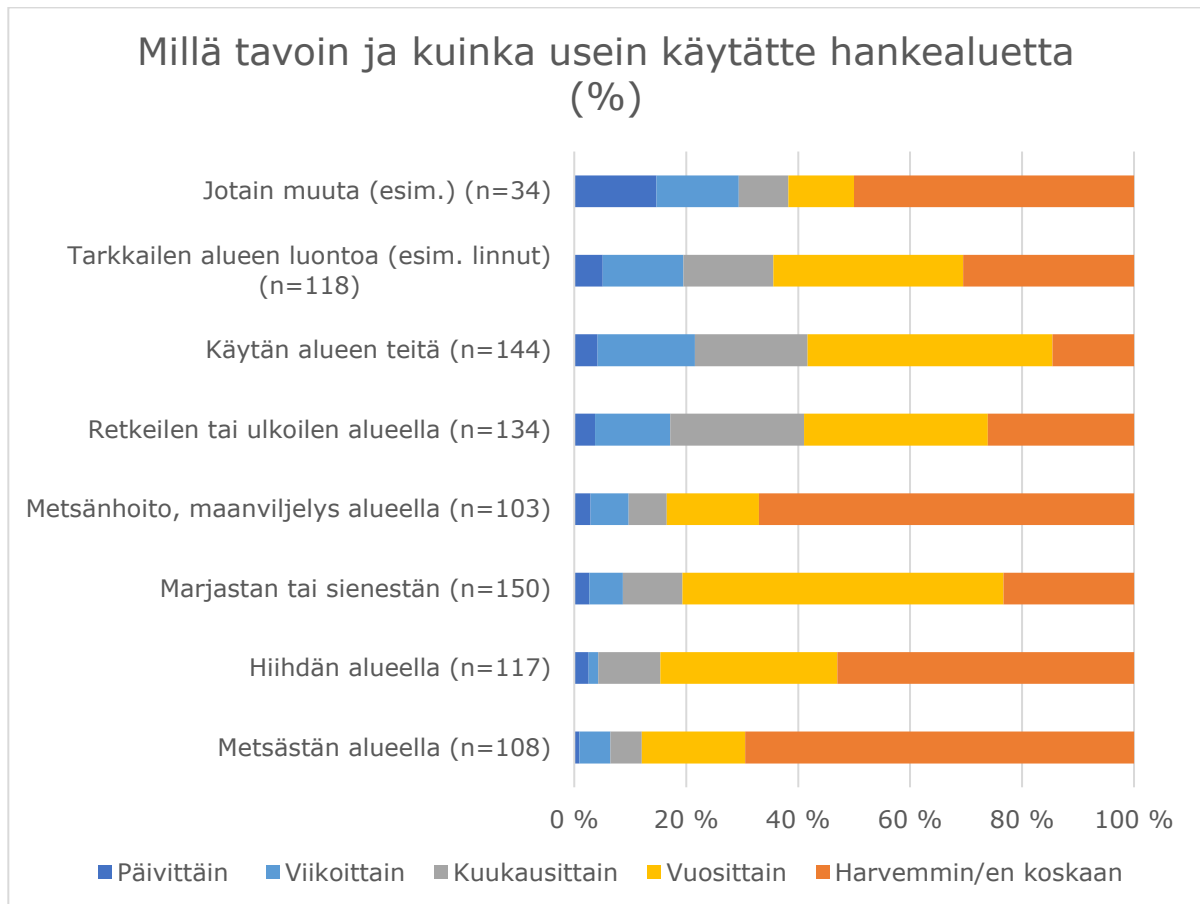
"Lisää tutkittua tietoa mahdollisista haitoista ja selkokielellä esille. Tietysti tutkitun tiedon hyödyntäminen rakentamisessa ja jo suunnittelussa. "Muka tietoa" ja asenteellista suhtautumista on näiden hankkeiden ympärillä edelleen. "Miksi tuulivoimaa" on tuotava rohkeasti esille osana vihreää siirtymää."

Muina lieventämiskeinoina avoimissa vastauksissa esitettiin muun muassa teknilliset ratkaisut (3 mainintaa), vaikutusten minimointi (3 mainintaa) ja korvaukset (2 mainintaa).

2.3 Hankealueen ja sen lähiympäristön nykytila

Asukaskyselyssä pyrittiin selvittämään, millä tavoin ja kuinka usein vastaajat käyttävät hankealuetta ja sen lähiympäristöä. Vastausten perusteella hankealuetta ja sen lähiympäristöä

käytetään yleisimmin kulkemiseen (yli 20 % vähintään viikoittain), luonnon tarkkailuun ja retkeilyyn sekä ulkoilemiseen. Vähintään kolme neljännestä vastaajasta kertoi marjastavansa tai sienestävänsä alueella vuosittain. Kysymyksen yhteydessä vastaajalla oli mahdollisuus tarkentaa vastaustaan kohtaan ”Jotain muuta, mitä”. Tarkentavina käyttötapoina mainittiin mm. kalastus, moottorikelkkailu ja luonnon rauhasta sekä maisemista nauttiminen. Hankealueen käyttötavat ja käyttötapojen yleisyys on esitetty tarkemmin seuraavassa kuvassa (Kuva 2-13).

Kuva 2-13. Hankealueen ja sen lähiympäristön käyttö.

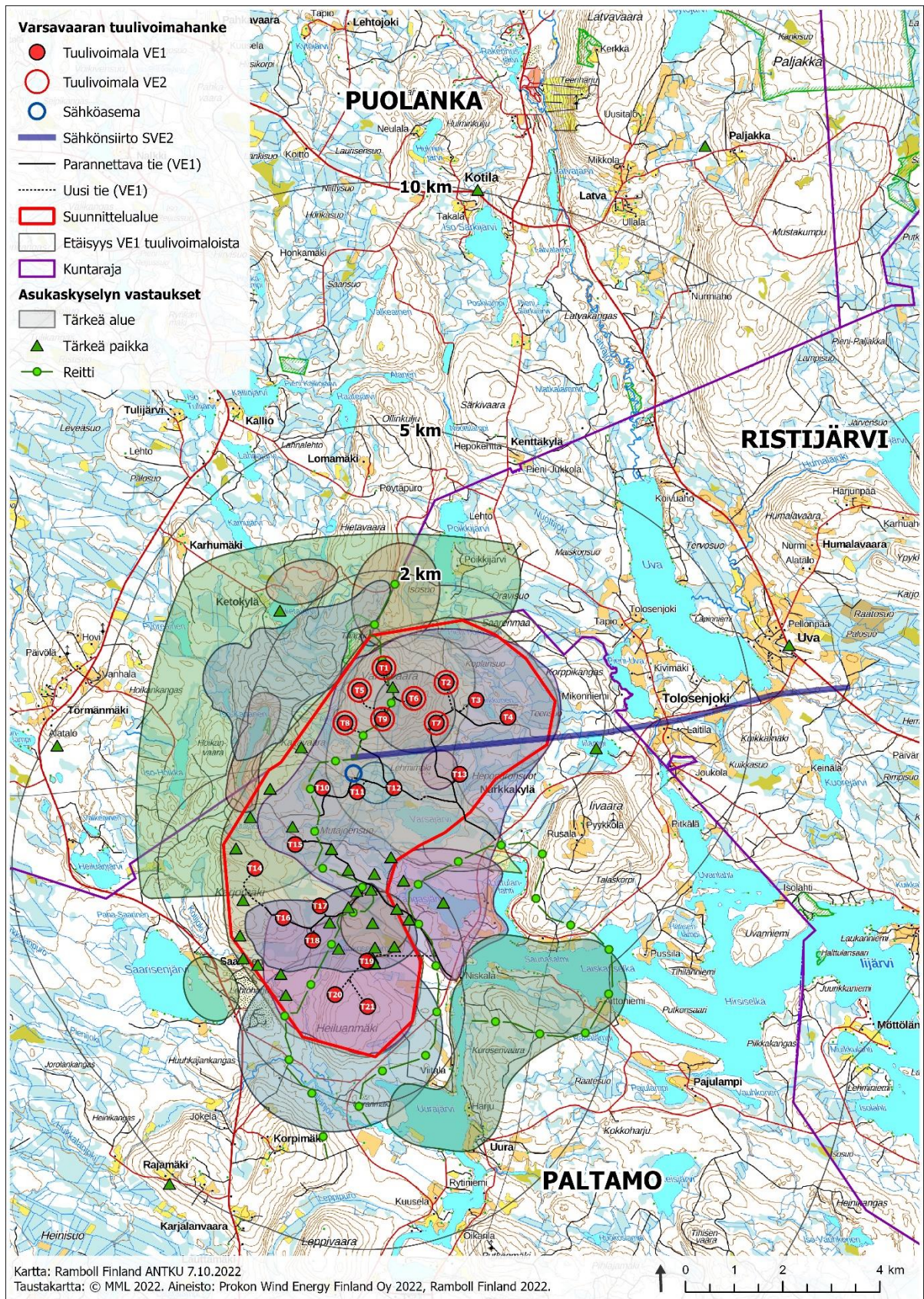
Vastaajilla oli mahdollisuus tehdä karttamerkintöjä asukaskyselyn viimeiselle sivulle. Kartalla oli esitettynä hankealueen rajausta ja kuntaraja. Vastaajia pyydettiin merkitsemään kartalle paikkoja, reittejä ja alueita sekä muita huomioita (esim. tärkeä paikka, ulkoilureitti tai marjastus- tai metsästysalue). Kyselyssä vastaajia pyydettiin kuvailemaan kohdetta tarkemmin.

Kaiken kaikkiaan 31 vastaajaa teki erilaisia karttamerkintöjä. Merkinnöistä 12 oli pistemäisiä paikkamerkintöjä, 16 aluumerkintöjä ja 2 reittimerkintöjä. Lisäksi viisi vastaajaa merkitsi kartalle ehdotuksia tuulivoimaloiden sijainneista. Niissä toivottiin tiettyjen tuulivoimaloiden poistamista (hankealueen eteläosista 2 merkintää ja hankealueen pohjoisosista 1 merkintä), tuulivoimaloiden sijoittamista hankealueen keskiosaan (1 merkintä) tai tuulivoimaloiden sijoittamista pois vesistöjen luota (1 merkintä).

Merkinnät yhdistettiin kolmeen kategoriaan (tärkeä alue, tärkeä paikka ja reitti) ja nämä koostettiin kartalle (Kuva 2-14). Karttamerkinnöistä on poistettu asuin- tai vapaa-ajanasuntoa osoittaneet kohteet (4 merkintää).

Kartalle merkittyjä pistemäisiä kohteita olivat muun muassa vesistöjen läheisyydessä, lähialueiden kylissä (Törmänmäki, Paljakka, Saarinen) ja Heiluanmäellä. 16 vastaajaa teki asukaskyselyn kartalle aluemaisia merkintöjä. Kartalle merkityt kohteet ovat esimerkiksi maiseman, luonnon sekä virkistyskäytön (ulkoilu, marjastus, sienestys, kalastus) kannalta merkittäviä kohteita. Viivamaisia reittimerkintöjä teki kaksi vastaajaa. Merkinnät osoittivat moottorikelkkailuun ja liikkumiseen käytettäviä reittejä.

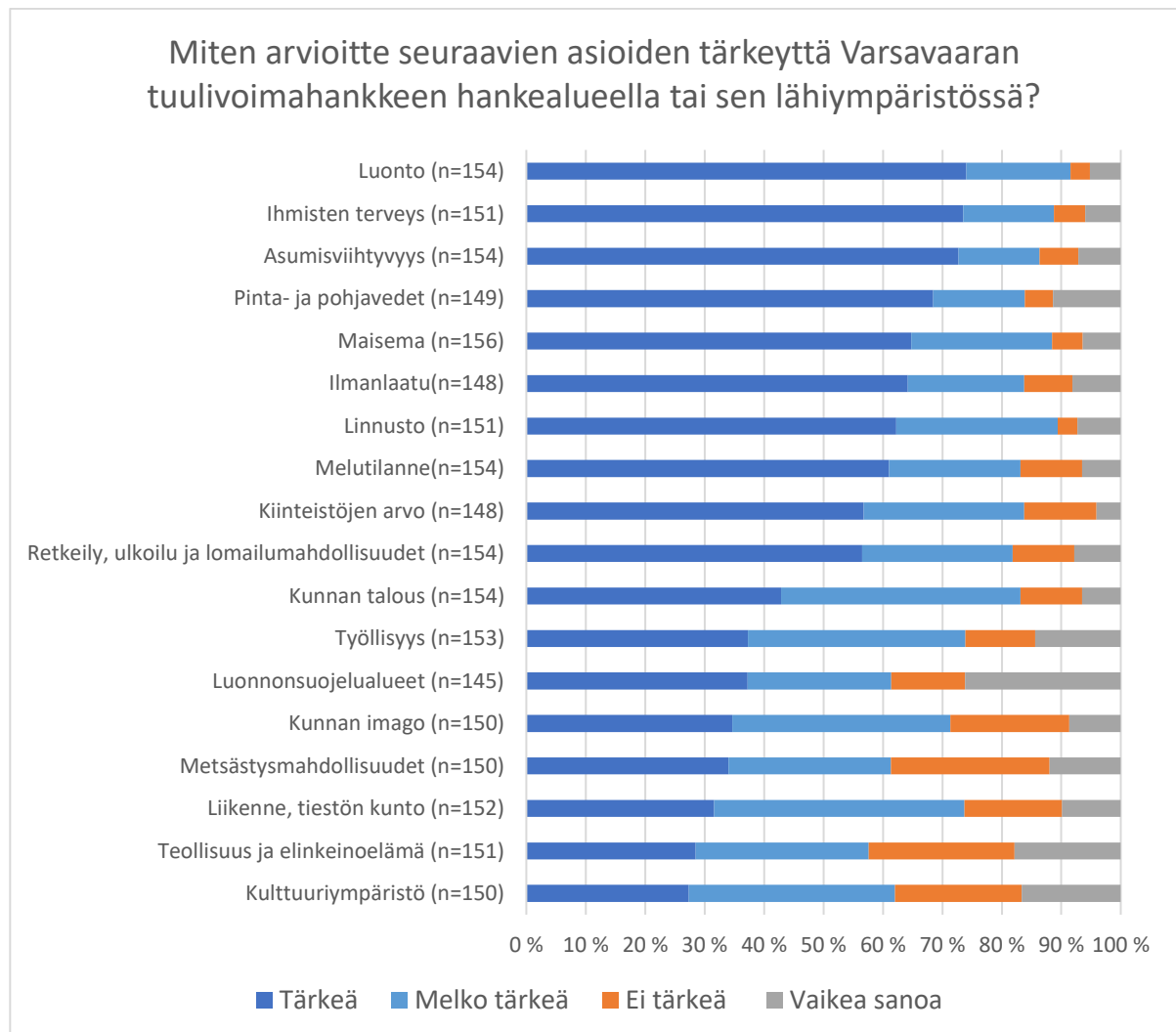
Karttamerkintöjen perusteella koko hankealue oli jonkun vastaajan mielestä merkittävä alue. Eniten pistemäisiä karttamerkintöjä tehtiin hankealueen etelä- ja länsiosaan. Hankealueen ulkopuolella asukaskyselyyn vastanneet tekivät merkintöjä etenkin hankealueen kaakkois-, etelä- ja luoteispuolelle. Kaakkoispuolella sijaitsee Iijärvi sekä Uurajärvi, eteläpuolella Saarisen kylä ja luoteispuolella Ison Kaitasen lehdon Natura-alue sekä Taapurin luonnonsuojelualue.

Kuva 2-14. Karttamerkinnoista tehty koostekartta.

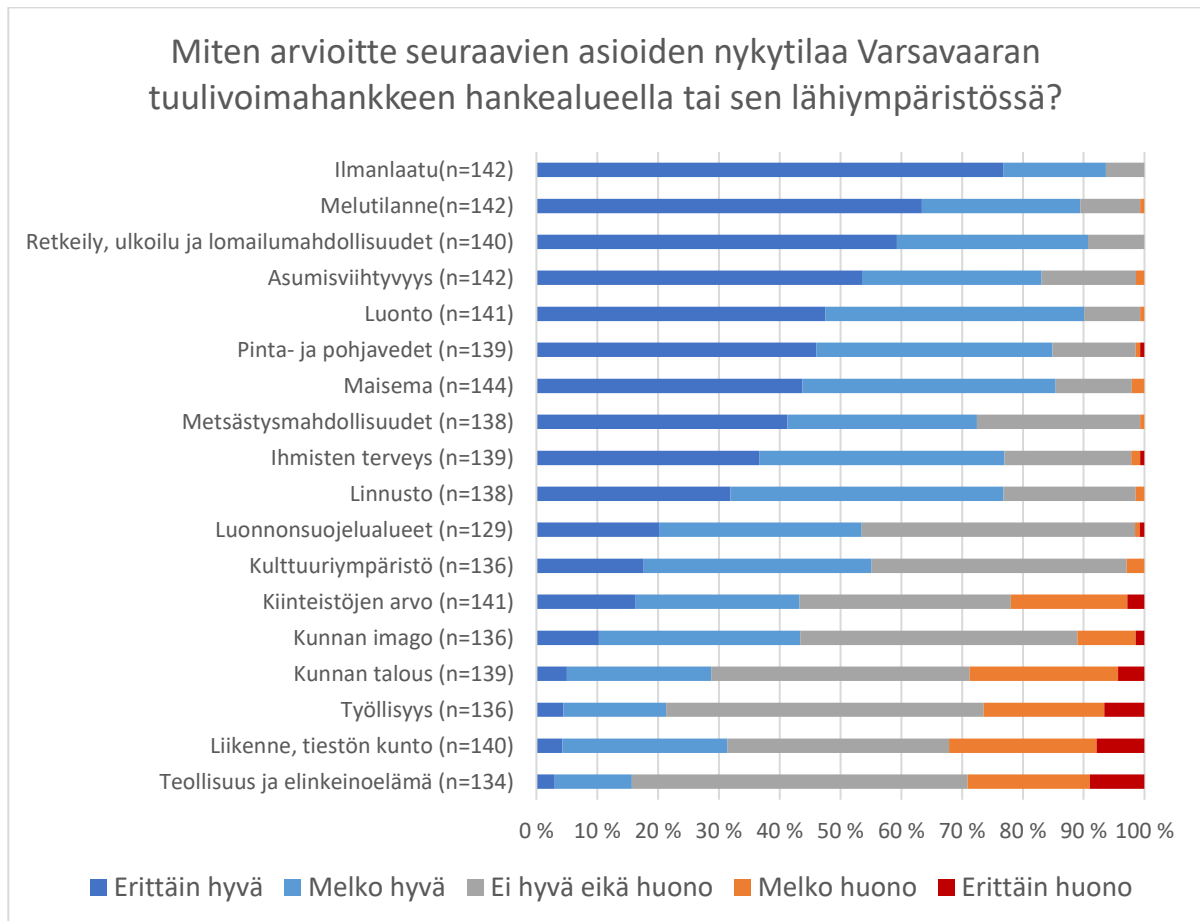
Vastaajat saivat myös avoimessa tekstikentässä kuvailla merkittäviä paikkoja tai alueita virkistykseen, harrastusten tai ulkoilun tms. kannalta. Avoimissa vastauksissa 15 vastaajaa kertoi käyttävänsä aluetta ulkoiluun ja luonnon tarkkailuun ja 14 marjastukseen ja sienestysalueeseen. Eräs vastaaja mainitsi alueen olevan helppokulkuista marjastus- ja sienestysaluetta. Vastaajista 13 kertoi tietyistä paikoista, jotka kokevat merkittäviksi. Tällaisia olivat esimerkiksi oman mökin lähiympäristö, vesistöt, Heikanmäen alue, Taapurin alue ja Latvan kylä. 6 vastaajaa kuvaili koko hankealuetta merkittäväksi ja 4 kertoi yleisesti alueen olevan tärkeä. Toisaalta 12 vastaajaa sanoi, ettei hankealue tai sen lähiympäristö ole heille merkittävä. Ainakin kaksi heistä kertoi asuvansa kaukana hankealueesta, eivätkä sen takia koe sitä tärkeäksi. Vastauksissa hankealue kuvattiin merkittävänä muun muassa maiseman kannalta (6 mainintaa), metsästykseseen (5 mainintaa) ja kalastukseen (5 mainintaa).

Kyselyssä selvitettiin, millaiseksi vastaajat arvioivat tiettyjen kyselyssä esitettyjen asioiden tärkeyttä/merkitystä ja niiden nykytilaa hankealueella ja sen lähiympäristössä. Esitetyistä osa-alueita tärkeimpinä pidettiin luontoa, ihmisten terveyttä ja asumisviihtyvyyttä. Yli puolet vastaajista pitivät kaikkia kyselyssä esitettyjä asioita vähintään melko tärkeinä. Vähiten tärkeänä pidettiin kulttuuriympäristöä.

Kuva 2-15. Vastaajien arvio asioiden tärkeydestä hankealueella tai sen lähiympäristössä.

Kysyttäessä näiden samojen asioiden nykytilaa hankealueella tai sen lähiympäristössä (Kuva 2-16) parhaimpina pidettiin alueen ilmanlaatua, melutilannetta, retkeily, ulkoilu ja lomailumahdollisuuksia, asumisviihtyvyyttä, luontoa, pinta- ja pohjavesiä sekä maisemaa, jotka noin 80–95 % vastanneista koki melko tai erittäin hyvänä. Nykytilassa huonoimpina (erittäin tai melko huono) koettiin liikenne ja tiestön kunto (32 % vastaajista) sekä teollisuus ja elinkeinoelämä (29 % vastaajista).

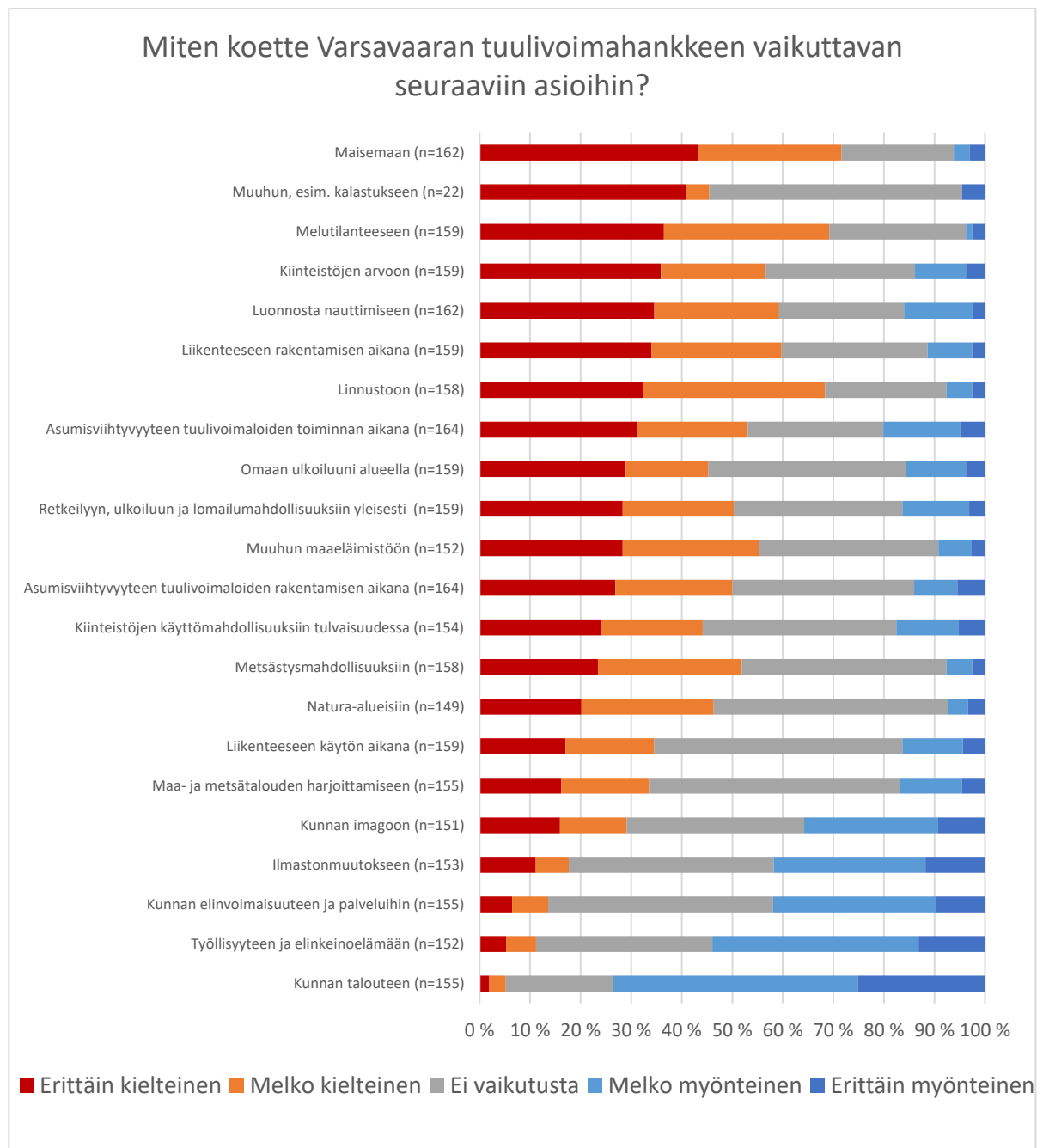

Kuva 2-16. Vastaajien arvio asioiden nykytilasta hankealueella tai sen lähiympäristössä.

2.4 Varsavaaran tuulivoimahankkeen vaikutukset

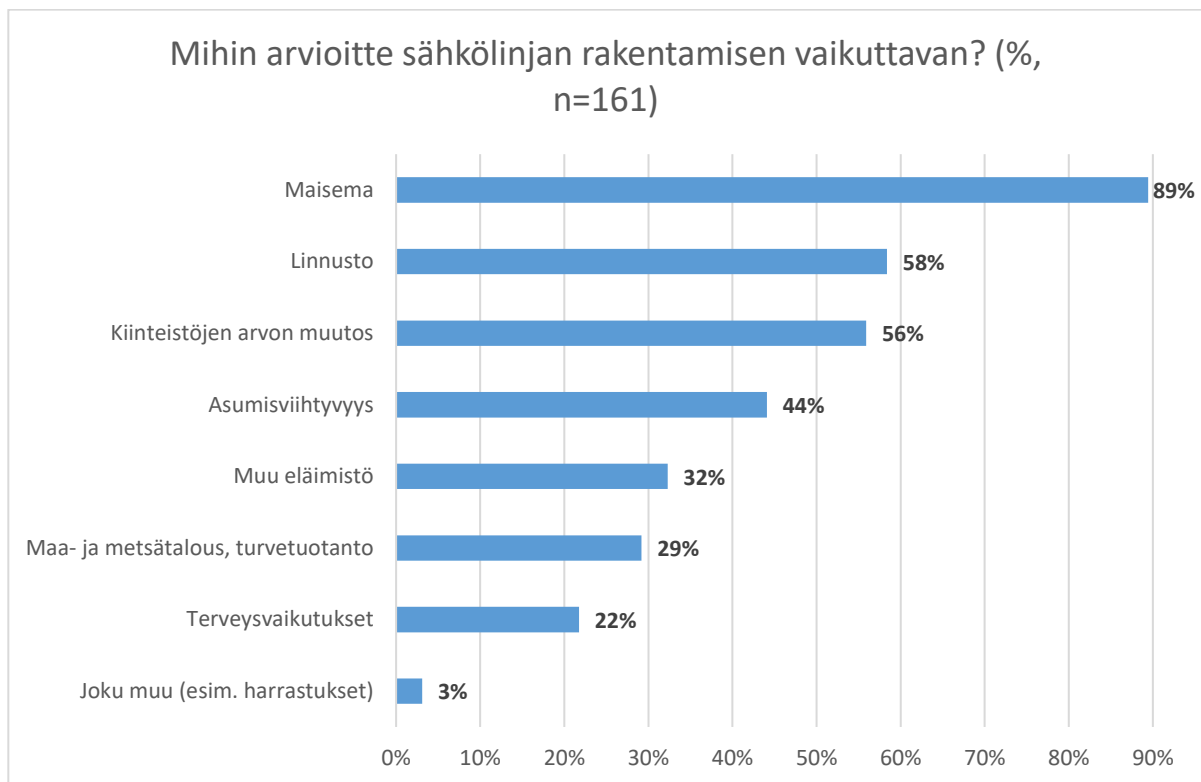
Kyselyssä selvitettiin, miten vastaajat (n=22–164) kokevat Varsavaaran tuulivoimahankkeen vaikuttavan eri osa-alueisiin (Kuva 2-17 **Error! Reference source not found.**). Myönteisimmin hankkeen koettiin vaikuttavan kunnan talouteen (erittäin tai melko myönteinen 73 % vastaajista) sekä työllisyyteen ja elinkeinoelämään (erittäin tai melko myönteinen (54 % vastaajista). Yli puolet vastaajista koki hankkeen vaikuttavan erittäin tai melko kielteisesti maisemaan (71 % vastaajista), melutilanteeseen (69 %), linnustoon (68 %), luonnosta nauttimiseen (60 %), liikenteeseen rakentamisen aikana (60 %), kiinteistöjen arvoon (57 %), muuhun maaelämistöön (55 %), asumisviihtyvyyteen tuulivoimaloiden toiminnan aikana (53 %), metsästysmahdollisuuksiin (51 %), retkeilyyn, ulkoiluun ja lomailumahdollisuuksiin yleisesti (50 %) sekä asumisviihtyvyyteen tuulivoimaloiden rakentamisen aikana (50 %).

Muina kielteisinä vaikutuksina mainittiin vaikutukset kalastukseen, luontovalokuvaukseen, valosaasteen määrään, mökkeilystä nauttimiseen ja luontomatkailuun.

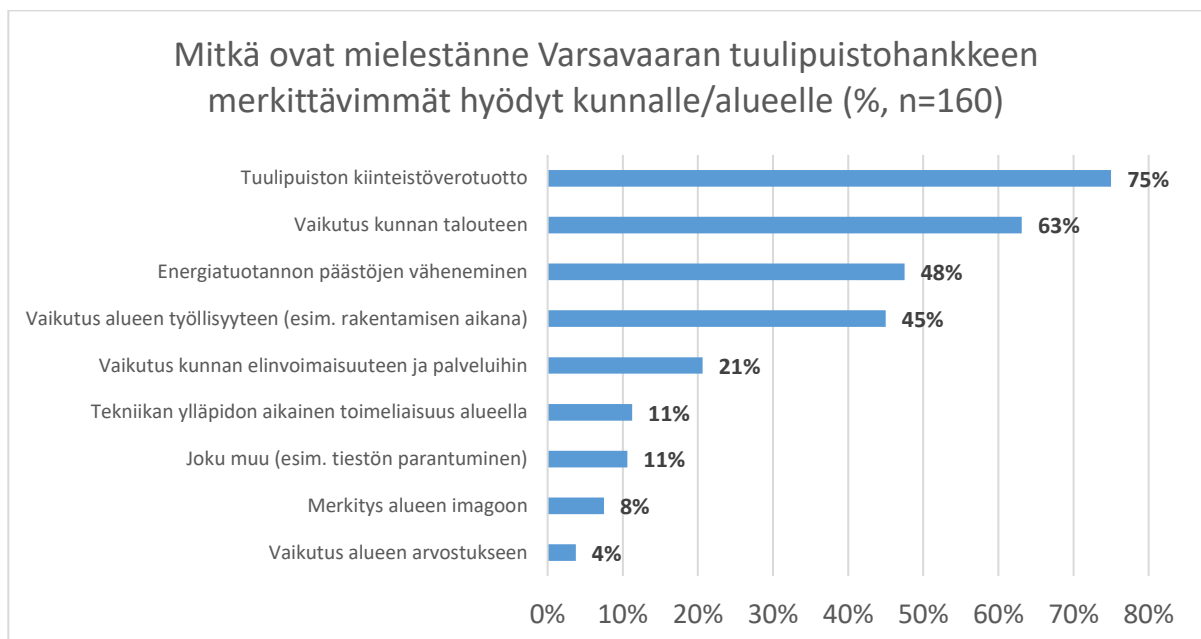
Kuva 2-17. Vastaajien mielipide kysyttäessä, miten koette tuulivoimahankkeen vaikuttavan eri osa-alueisiin.

Kyselyssä tiedusteltiin myös sähkönsiirron vaikutuksia. Vastaajia pyydettiin valitsemaan esitetyistä vaikutusosa-alueista ne, joihin he arvioivat sähkölinjan rakentamisen vaikuttavan. Vastaajilla oli mahdollisuus valita useita kohtia (n=161). Lähes 90 % vastaajista koki, että sähkölinjan rakentamisella on vaikutus maisemaan (Kuva 2-18). Vähiten vastaajat kokivat sähkölinjan rakentamisen vaikuttavan terveyteen (22 % vastaajista). Vastaajilla oli mahdollisuus vastata myös "Joku muu vaikutus" ja tarkoittaa vastaustaan avokenttään. Muina vaikutuksina mainittiin mm. hiilinieluausko, vaikutukset harrastuksiin ja sähkölinjan rakentamisen vähäiset korvaukset. Yhdessä avovastauksessa todettiin, että vaikutuksia ei synny.

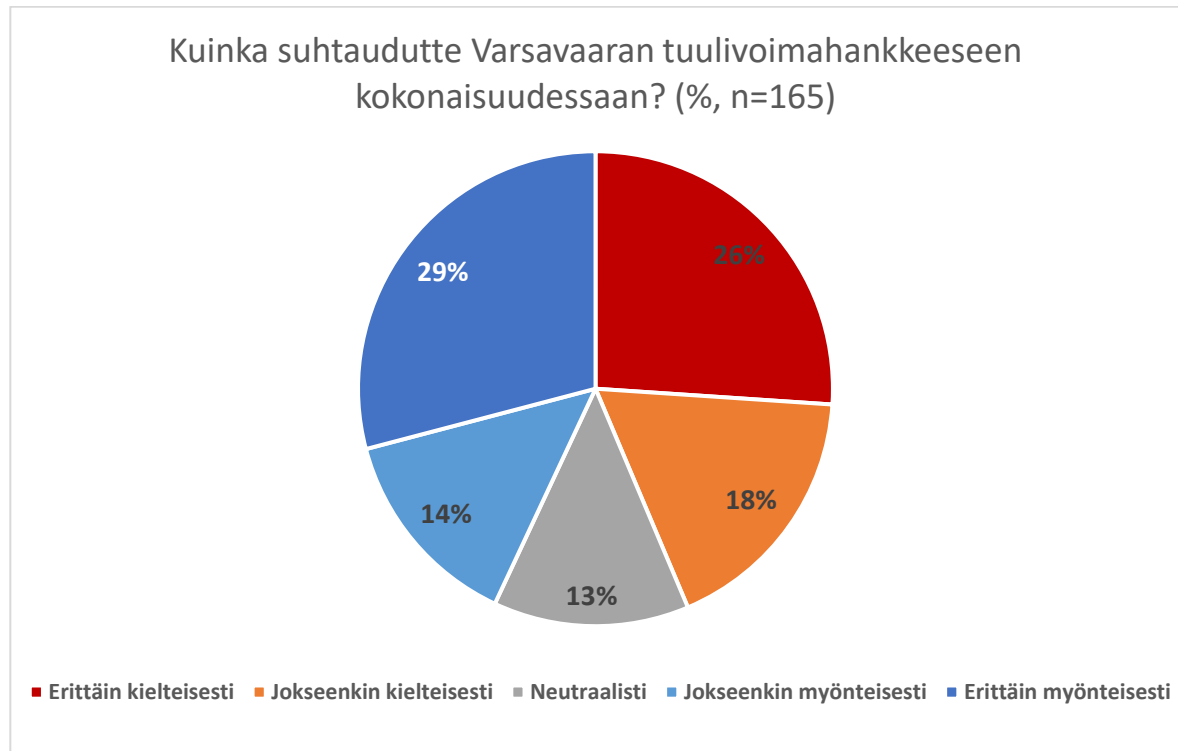
Kuva 2-18. Vastaajien näkemys sähkölinjan rakentamisen vaikutuksista.

Vastaajia pyydettiin valitsemaan kolme Varsavaara tuulivoimahankkeen hyötyä kunnalla tai alueella (Kuva 2-19). Vastauksista (n=160) ilmenee, että merkittävimmäksi hyödyksi vastaajat kokevat tuulipuiston kiinteistöverotuoton (75 %). Yli 60 % vastaajista koki myös merkittäväksi vaikutuksen kunnan talouteen. 40–50 % vastaajista koki energiatuotannon päästöjen vähenemisen ja vaikutuksen alueen työllisyyteen merkittäväksi hyödyksi kunnalle tai alueelle. Vain 4 % vastaajista koki tuulipuistohankkeen vaikuttavan myönteisesti alueen arvostukseen.

Kuva 2-19. Vastaajien näkemys tuulivoimahankkeen merkittävimmistä hyödyistä kunnalle/alueelle (kolme merkittävintä hyötyä).

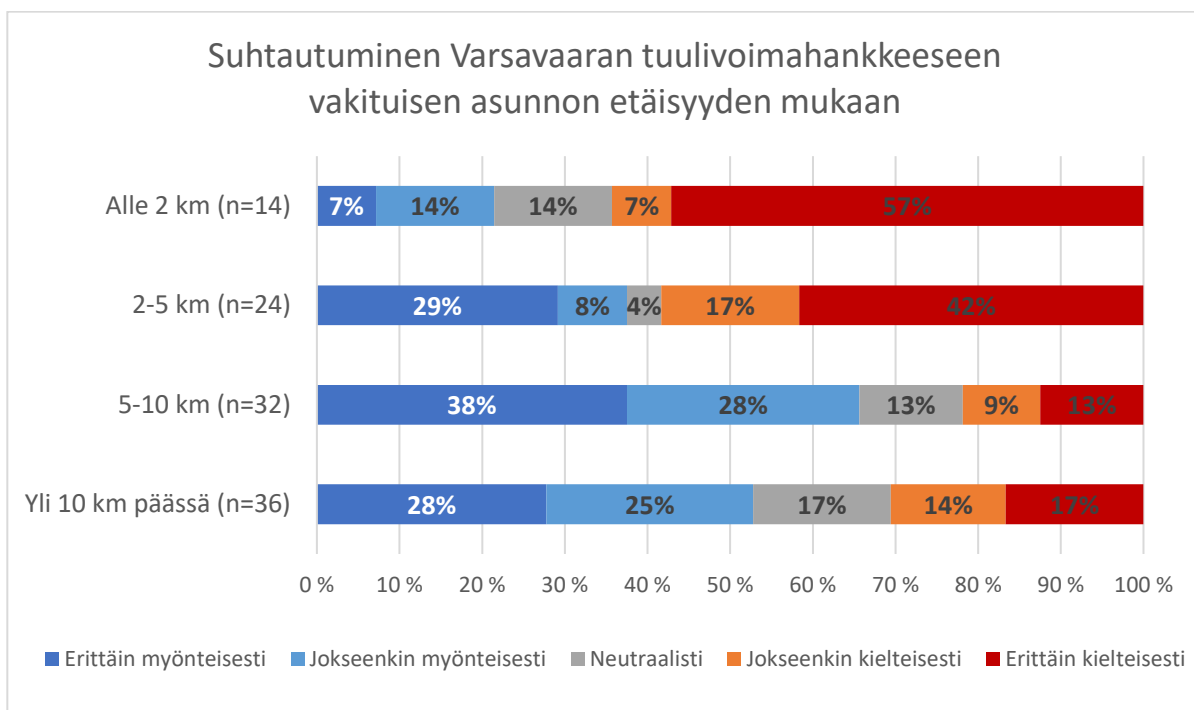
Vastaajista (n=165) 44 % suhtautuu Varsavaaran tuulivoimahankkeeseen kokonaisuudessaan jokseenkin tai erittäin kielteisesti ja 43 % jokseenkin tai erittäin myönteisesti (Kuva 2-20). Neutraalisti hankkeeseen suhtautuvia oli 13 % vastanneista. Erittäin myönteisesti ja erittäin kielteisesti suhtautuvien osuudet olivat lähes yhtä suuret.

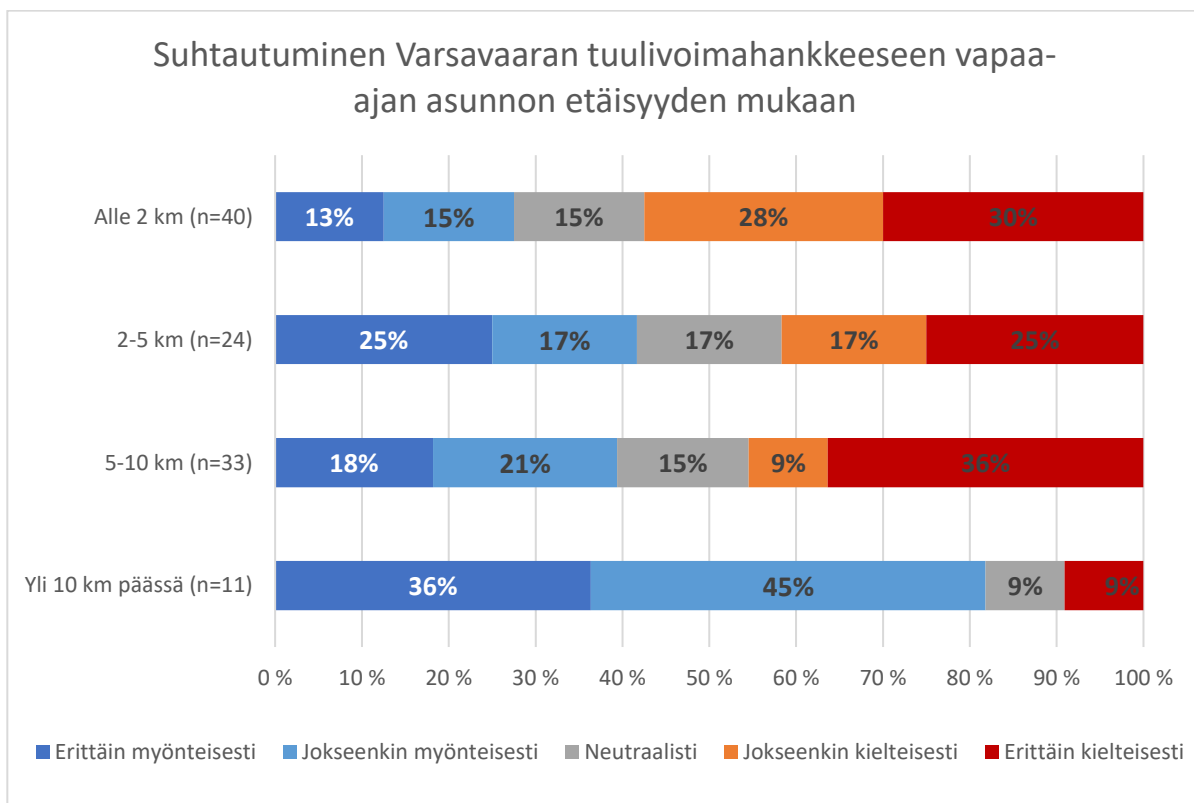
Kuva 2-20. Vastaajien suhtautuminen Varsavaaran tuulivoimahankkeeseen kokonaisuudessaan.

Vakituisista asukkaista myönteisimmin hankkeeseen suhtautuvat ne vastaajat, joiden vakituinen asunto sijaitsee 5–10 km päässä hankealueen rajasta (Kuva 2-21). Alle 2 km etäisyydellä hankealueen rajasta vakituisen asunnon omistavat on tässä kohdassa niputettu yhteen, sillä 0,5–1 km ja 1–2 km etäisyydellä hankealueen rajasta vakituisen asunnon omistavia oli liian pieni määrä yleistettäväksi. Kielteisemmin hankkeeseen suhtautuivat alle 2 km hankealueen rajasta vakituisen asunnon omistavan, sillä heistä yli puolet suhtautui hankkeeseen erittäin kielteisesti.

Vapaa-ajan asunnon omistajista myönteisimmin Varsavaaran tuulivoimahankkeeseen suhtautuvat he, joiden vapaa-ajan asunto on yli 10 km päässä hankealueen rajasta (Kuva 2-22). Kielteisimmin hankkeeseen suhtautuvat alle 2 km päässä hankealueen rajasta vapaa-ajan asunnon omistavat: 58 % suhtautuu jokseenkin tai erittäin kielteisesti Varsavaaran tuulivoimahankkeeseen.

Kuva 2-21. Vastaajien vakituisen asunnon etäisyyden (hankealueen rajasta) suhde vastaajan suhtautumiseen Varsavaaran tuulivoimahankkeeseen.

Kuva 2-22. Vastaajien vapaa-ajan asunnon etäisyyden (hankealueen rajasta) suhde vastaajan suhtautumiseen Varsavaaran tuulivoimahankkeeseen.

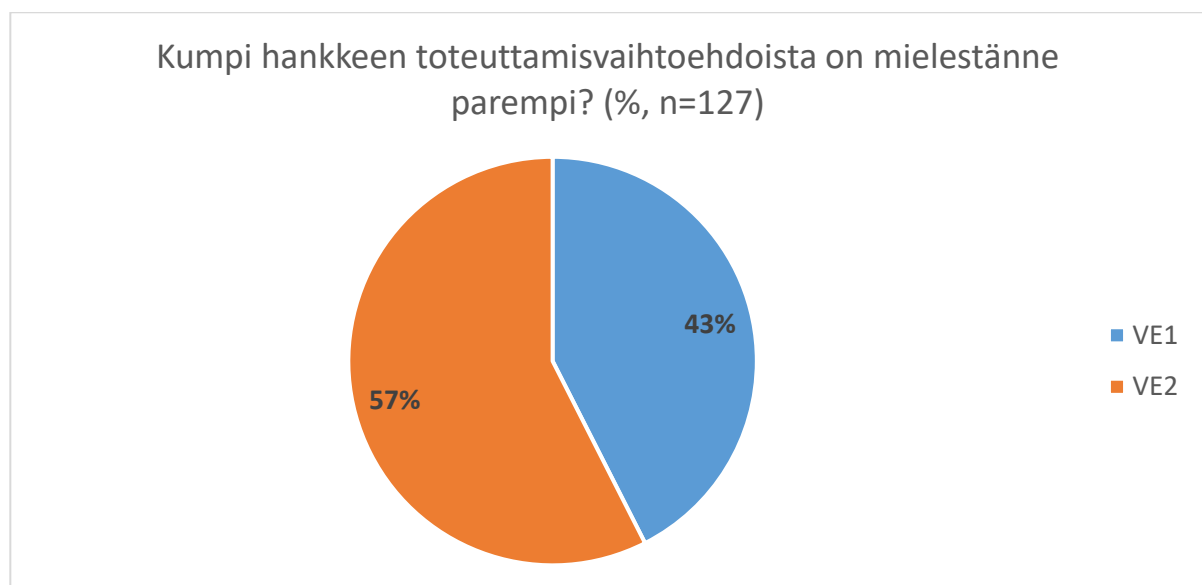
Kyselyssä pyydettiin vastaajia valitsemaan hankkeen toteutusvaihtoehtoista VE1 ja VE2 parempi. Kyselyyn vastanneista 57 % kannattaa vaihtoehtoa VE2 ja 43 % vaihtoehtoa VE1 (Kuva 2-23). Vastaajat saivat perustella kirjallisesti, miksi pitivät tiettyä toteuttamisvaihtoehtoa parempana. Avovastauksissa oli 16 mainintaa, jossa todettiin vaihtoehdon VE0 (hankkeen toteuttamatta jättäminen) olevan paras vaihtoehtoista. Vaihtoehtojen perusteluista kävi ilmi, että osalla vastaajista oli mennyt sekaisin vaihtoehdot. Vaihtoehtoa VE1 pidettiin parempana sen perusteella, että siinä on vähemmän tuulivoimaloita kuin toisessa vaihtoehdossa ja sama toistui vaihtoehdon VE2 perusteluissa.

Vaihtoehtoa VE1 nähtiin vastaajien mielestä parempana vaihtoehtona, koska siinä alueelle sijoittuu enemmän tuulivoimaloita ja sähköntuotanto on suurempi. Osa vastaajista näki myös hyvänä tuulivoimaloiden keskittämisen tietyille alueelle:

”On parempi rakentaa useampi voimala samaan paikkaan kuin usealle alueelle. Hajasijoittaminen lisää vaadittavaa logistiikkaa ja siten myös kasvattaa elinkaaripäästöjä ja haittoja luonnolle.”

Vaihtoehdon VE2 perusteluissa todettiin pienemmän tuulivoimalamäärän olevan parempi. Kun voimaloiden määrä on vähäisempi, syntyy vastaajien mielestä myös vähemmän haittaa maisemaan ja luonnolle. Osa vastaajista kertoi myös kannattavansa vaihtoehtoa VE2, sillä se sijaitsisi kauempana heidän omasta kiinteistöstänsä.

Vastaajista neljä kertoi kummankin vaihtoehdon käyvän ja kolme eivät osanneet sanoa.

Kuva 2-23. Vastaajien näkemys siitä, kumpi hankkeen toteuttamisvaihtoehtoista on parempi.

Vastaajilla oli mahdollisuus kertoa näkemyksensä mahdollisista yhteisvaikutuksista muiden hankkeiden kanssa. Vastauksia avokysymykseen saatiin 84 kpl eli lähes puolet vastaajista kertoivat mielipiteensä yhteisvaikutuksista. Vastaajista 15 esitti vastauksessaan huolensa liian monista hankkeista tai liian monesta tuulivoimalasta samalle alueelle. Vastaajat arvioivat liian usean hankkeen tai tuulivoimalan vaikuttavan kielteisesti esimerkiksi alueen luontoon ja maisemaan:

”Liian monta hanketta pienellä alueella. Ja lisää on suunnitteilla näiden lisäksi. Liika on liikaa. Aivan sama mihin suuntaan katsoo, niin aina näkyy myllyjä.”

Huoli maisemavaikutuksista tuli esiin erikseen vielä 11 vastauksessa. Vastauksissa oltiin huolissaan sekä yleisesti kauniin vaaramaiseman tuhoutumisesta että maisemamuutoksesta oman asuin- tai lomarakennuksen läheisyydessä. Tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutusten osalta vastaajista 12 olivat huolissaan muista ihmisiin kohdistuvista vaikutuksista ja 9 luontoon kohdistuvista vaikutuksista. Ihmisiin kohdistuvista yhteisvaikutuksista vastaajat nostivat esiin etenkin asuinviihtyvyyden ja virkistysmahdollisuuksien heikkenemisen sekä kiinteistön arvon alentumisen. Vastaajat totesivat luontoon liittyvissä vaikutuksissa usein, että tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset tuhoavat tai pilaavat luontoa. Tarkemmin vastauksissa ei tuotu esiin esimerkiksi tiettyjä lajeja, joihin yhteisvaikutukset kohdistuisivat.

Vastaajista 14 mainitsi yhteisvaikutusten arvioinnin ja yhteistyön merkittävyyden. Tuulivoimayhtiöiden toivotaan tekevän yhteistyötä esimerkiksi sähkönsiirtolinjojen ja tiestön osalta. Vastauksissa todettiin hankkeita samalla alueella olevan useita ja yhteisvaikutusten arvioinnissa tulisi huomioida kokonaisuus:

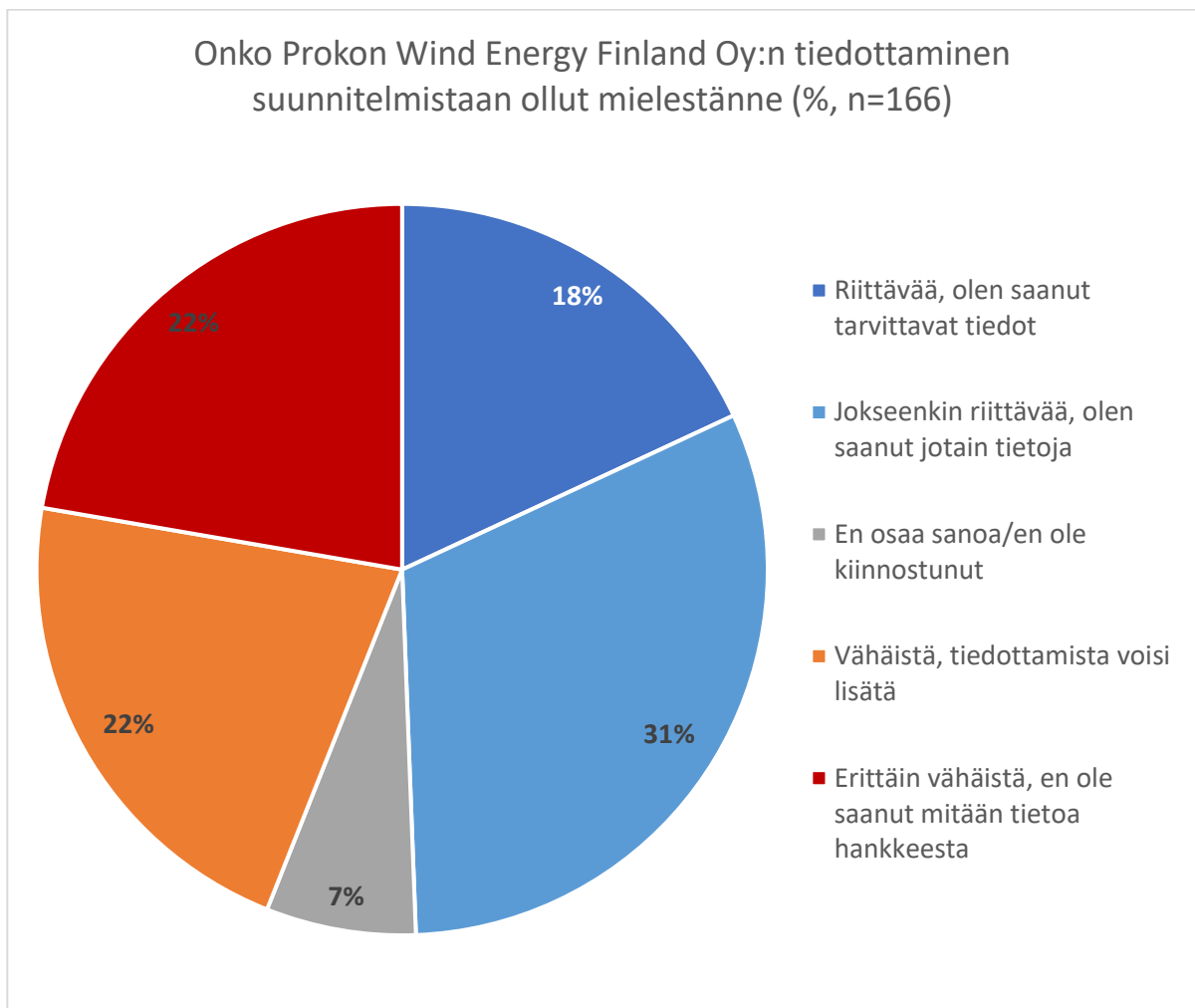
”Yhteisvaikutuksista on liian vähän esitetty tietoa, mallinnuksia ja muuta havainnemateriaalia. Koko maakunnan tasolla pitäisi olla suunnitelma, jossa kaikki tuulivoimahankkeet olisivat arvioitavissa samassa esityksessä/dokumentissa/suunnitelmassa.”

Yhteisvaikutusten osalta vastauksissa nousi huolien lisäksi esiin useiden tuulivoimahankkeiden hyödyt. Useamman toimijan todetaan vastauksissa olevan hyvä asia ja hankkeiden tukevan toinen toisiaan. Muita positiivisia puolia tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksista vastaajat mainitsivat muun muassa kiinteistöveron kasvun, alueen imagon, talouden ja elinvoiman parantumisen sekä energiatuotannon lisääntymisen.

Vastaajista 8 kertoi, etteivät osaa sanoa tuulivoimaloiden yhteisvaikutuksista Varsavaaran lähialueella.

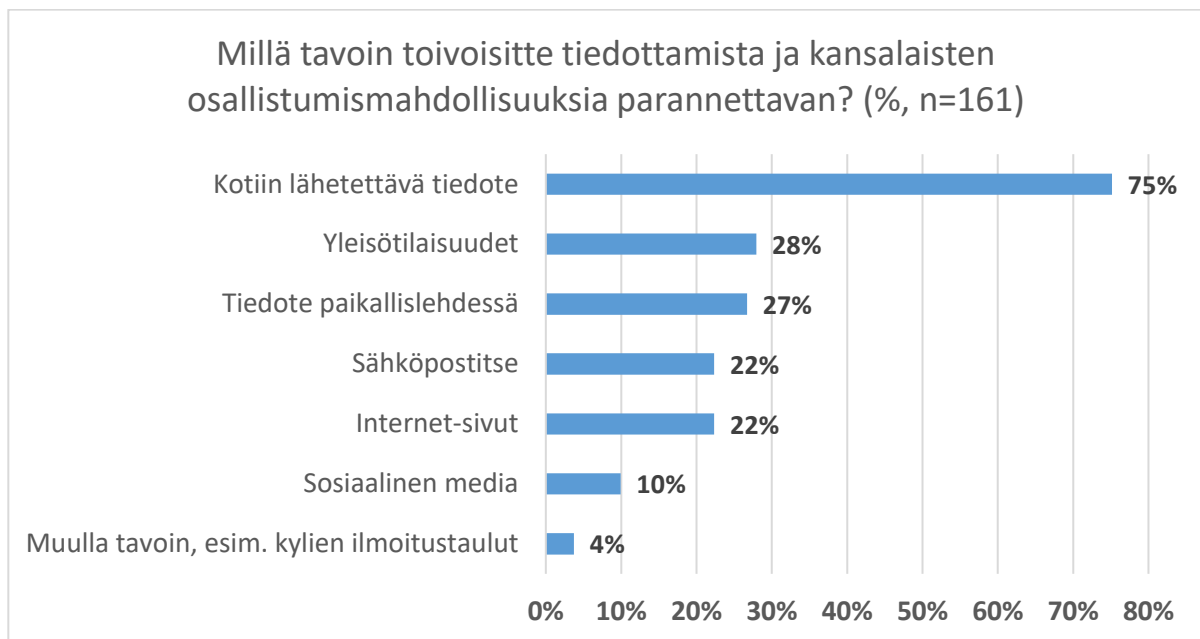
2.5 Tiedottaminen

Kyselyssä selvitettiin myös Prokon Wind Energy Finland Oy:n tiedottamisen riittävyyttä. Vastaajista (n=166) lähes puolet kertoi tiedottamisen olleen vähintään jokseenkin riittävää (Kuva 2-24). 22 % vastaajista kokee, että tiedottaminen ollut vähäistä ja sitä voisi lisätä. Sama osuus vastaajista kokee, etteivät ole saaneet mitään tietoa hankkeesta.

Kuva 2-24. Vastaajien näkemys hankkeesta tiedottamisesta.

Kyselyssä pyydettiin vastaajia valitsemaan, millä tavoin he toivovat parannettavan tiedottamista ja kansalaisten osallistumismahdollisuuksia (Kuva 2-25). Vastanneet (n=161) saivat valita useamman vaihtoehdon. Kolme neljäsosaa vastaajista toivoi tiedottamista ja kansalaisten osallistumismahdollisuuksia parannettavan kotiin lähetettävällä tiedotteella. Seuraavaksi suosituimpia tiedotus- ja osallistumismenetelmiä olivat yleisötilaisuudet ja tiedote paikallislehdessä. Vähiten suosittu menetelmä vastaajien kesken oli sosiaalinen media, jota toivoi vain 10 % vastaajista. Kysymyksen jälkeen vastaajat saivat ehdottaa muita tiedottamis- ja osallistumismenetelmiä. Avoimissa vastauksissa tuli esiin, että tiedottamisen toivotaan olevan monipuolista ja sen tavoittavan kaikenikäiset kiinteistöjen omistajat ja perikunnat. Erillisenä tiedotuskanavana tuotiin esiin kylien ilmoitustaulut ja alueen asukkaiden henkilökohtainen kohtaaminen.

Kuva 2-25. Vastaajien toivomat tiedotus- ja osallistumismenetelmät.

2.6 Vapaamuotoiset kommentit

Kyselyn lopussa vastaajilla oli mahdollisuus ilmaista vapaamuotoisesti, mitä asioita he toivoisivat otettavan huomioon Varsavaaran tuulivoimahankkeen suunnittelussa ja ympäristövaikutusten arvioinnissa, mitä hyötyjä hankkeen toteuttamisesta muodostuu ja miten hankkeesta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia vaikutuksia voitaisiin estää tai lieventää. Lisäksi pyydettiin vapaamuotoisia kommentteja hankkeesta ja kyselystä.

Vapaamuotoisia kommentteja saatiin yhteensä 91 eri vastaajalta. Vastaukset luokiteltiin aihepiireittäin. Kaikki vastaajien kommentit on kirjattu ylös ja analysoitu, mutta raporttiin on poimittu niistä vain osa. Seuraavaan koosteeseen on nostettu kommentteja, jotka kuvastavat aihepiiriin liittyviä muitakin vastauksia ja jotka eivät sisällä sellaista tietoa, josta voisi tunnistaa yksittäisen vastaajan.

Vastaajat saivat kertoa, mitä asioita toivoisivat otettavan huomioon hankkeen suunnittelussa ja ympäristövaikutusten arvioinnissa. Vastaajista 6 toivoi asumisviihtyvyyden ja virkistyskäytön huomioitavan. Kahdessa näistä vastauksista toivottiin erityisesti tuulivoimaloiden paikkojen siirtoa kauemmas vakituisesta asutuksesta. Neljä vastaajaa halusi huomioida etenkin maisemavaikutuksia:

”Nykyaikaisella tekniikalla voisi olla mahdollista tehdä kuvia näkymistä eri ilmansuunnista siitä, miltä tuulivoimalat näyttäisivät. On hieman vaikea kuvitella kuinka voimakkaasti tuulivoimalat näkyvät eri etäisyyksiltä varsinkin Kainuun vaaramaisemissa.”

Neljä vastaajaa halusi huomioitavan tuulivoimaloiden purusta aiheutuvia vaikutuksia ja päästöjä. Suunnittelussa ja ympäristövaikutusten arvioinnissa kolme vastaajaa toivoi huomioitavan luontoarvot. Luonnon osalta vastaajia kiinnosti vaikutukset vesistöihin ja vesieliöstöön, luontoarvoihin yleisesti sekä rakentamisen aikaisten vaikutusten kohdistuminen luontoon. Tiestön ja logistiikan huomioimista suunnittelussa halusi selvitetävän kolme vastaajaa. Tiestön osalta selvitetäviä vaikutuksia ovat muun muassa tiestön vaatiman pinta-alan ympäristövaikutukset,

tiestön parantaminen ja kuljetuksissa käytettävät reitit. Meluhaittaa toivoi huomioitavan kolme vastaajaa. Näiden lisäksi vastaajat toivoivat muun muassa numerotietoa vaikutuksista, paneuduttavan sähkölinjojen reititykseen ja tietoa terveysvaikutuksista.

Avoimiin vastauksiin tuli seitsemän mainintaa hankkeen erilaisista hyödyistä. Vastaajat nostivat esiin hankkeen toteuttamisen hyötyinä työllisyysvaikutukset (3 mainintaa), tiestön parantamisen (2 mainintaa) ja kunnan tulot (2 mainintaa). Yksi vastaaja kertoi tuulivoimahankkeen hyödyksi sen, että hirvikärpäsät eivät viihdy tuulivoimalan välittömässä läheisyydessä.

Vastaajat kertoivat hankkeen aiheuttamista haitoista, joista keskeisimmäksi tässä kohtaa nousivat vaikutukset luontoon (6 mainintaa) ja maisemaan (4 mainintaa). Luonnon osalta hankkeen aiheuttamat haitat koettiin suuremmaksi kuin siitä aiheutuvat hyödyt:

”Mikään raha ei korvaa sitä menetystä mitä tuhoja puistojen rakentaminen aiheuttaa Kainuun luonnolle.”

Vastaajista 15 esitti haittojen lieventämis- tai estämiskeinoksi tuulivoimaloiden sijoittamisen muualle, kuten kauas asuin- ja lomarakennuksista (7 mainintaa), merelle tai rannikolle (4 mainintaa) sekä lähemmäs suurinta osaa sähköön käyttäjistä (4 mainintaa). Kuusi vastaajaa toivoi hankkeesta korvauksia asukkaille, jonka lisäksi yksi vastaaja ehdotti ekologista kompensatiota. Vastaajat ehdottivat myös esimerkiksi perusteellisia selvityksiä ja suunnittelua (3 mainintaa), pienempää hanketta (3 mainintaa) ja paikallisten työllistämistä (3 mainintaa) haittojen lieventämiseksi tai estämiseksi.

Vastaajat saivat kirjoittaa myös yleisesti kommentteja hankkeesta. Yhteensä 16 vastaajaa kertoi, että hankkeesta ei ole mitään positiivista tai että he toivovat hankkeen toteuttamatta jättämistä. Toisaalta viisi vastaajaa kertoi kannattavansa hanketta.

Kyselystä itsestään saatiin neljä vastausta. Niissä oli kommentoitu tiettyjen kysymysten ja koko kyselyn vaikeutta sekä kyselyn vastausaikaa:

*”Kotiin tulee kysely 5.7.2022 ja pitäisi olla lähetetty 6.7.2022.
Onko tämä oikein toimittu?”*

Kysely postitettiin 23.6.2022 ja se pyydettiin palauttamaan aluksi viimeistään 6.7.2022, mutta vastausaikaa jatkettiin 31.7.2022 asti. Tästä lähetettiin vastaajille tiedoksi kirje.

3. YHTEENVETO

Asukaskyselyn vastausprosentti oli noin 28. Yleisellä tasolla YVA-hankkeissa toteutettujen kyselyn vastausprosentti on ollut noin 20 %, joten vastaajien määrä oli tässä hankkeessa hyvä. Vastaajat suhtautuivat yleisesti tuulivoimaan myönteisesti (55 % vastaajista). Varsavaaran hankkeeseen vastaajista 44 % suhtautui jokseenkin tai erittäin kielteisesti ja 43 % jokseenkin tai erittäin myönteisesti. Kielteisimmin hankkeeseen suhtautuivat alle 2 km päästä hankealueesta joko asuin- tai lomarakennuksen omistavat.

Tuulivoimahankkeen merkittävimpänä hyötynä yleisesti sekä Varsavaaran hankkeen osalta pidettiin kiinteistöverotuottoja, vaikutuksia kunnan talouteen ja energiatuotannon päästöjen vähenemistä. Vastaajia huoletti eniten maisemamuutos, melu ja vaikutukset linnustoon.

Kyselyyn vastanneet kertoivat käyttävänsä hankealuetta ja sen lähiympäristöä useimmin kulkemiseen, luonnon tarkkailuun sekä retkeilyyn ja ulkoilemiseen. Vastaajien kartalle merkitsemiä kohteita olivat mm. marjastus-, sienestys- ja kalastusalueet, ulkoiluun käytettävät sekä maiseman kannalta merkittävät alueet. Vähintään 80 % vastaajista kertoi ilmanlaadun, melutilanteen, retkeilyn, ulkoilun ja lomailumahdollisuuksien, asumisviihtyvyyden, luonnon, pinta- ja pohjavesien sekä maiseman nykytilan hankealueella tai sen lähiympäristössä olevan melko tai erittäin hyvänä.

Varsavaaran tuulivoimahankkeen koettiin vaikuttavan myönteisimmin kunnan talouteen sekä työllisyyteen ja elinkeinoelämään. Kielteisimmin hankkeen arvioitiin vaikuttavan maisemaan, melutilanteeseen ja linnustoon. Sähkölínjan rakentamisen koettiin vaikuttavan selkeästi eniten maisemaan. Vähiten sähkölínjan rakentamisen arvioitiin vaikuttavan terveyteen. Asukaskyselyyn vastanneista 57 % piti tuulivoimahankkeen toteutusvaihtoehtoa VE2 parempana kuin VE1:tä. Vaihtoehdon VE2 paremmuutta perusteltiin pienemmällä tuulivoimamäärällä, josta aiheutuu vähemmän haittaa. Perusteluissa osa vastaajista otti kantaa siihen, että pitävät parhaimpana vaihtoehtoa VE0, jossa hanketta ei toteuteta.

Kyselyssä selvitettiin vastaajien mielipidettä Varsavaaran tuulivoimahankkeen yhteisvaikutuksista. Siinä esiin nousi muun muassa liian monen hankkeen sijoittuminen samalle alueelle sekä huoli ihmisiin ja maisemaan kohdistuvista vaikutuksista. Yhteisvaikutusten arviointia pidettiin tärkeänä.

Vapaamuotoisissa kommentteissa toivottiin muun muassa asumisviihtyvyyden ja virkistyskäytön näkökulmaa sekä tuulivoimaloiden purusta aiheutuvia vaikutuksia huomioitavan Varsavaaran hankkeen suunnittelussa ja ympäristövaikutusten arvioinnissa. Haitallisten vaikutusten lieventämiseksi esitettiin tuulivoimaloiden sijoittelua muualle, esimerkiksi kauas asuin- ja lomarakennuksista tai rannikolle.

Kysyttäessä tuulivoimahankkeen tiedottamisesta, vastaajista lähes puolet kertoi tiedottamisen olleen vähintään jokseenkin riittävää. Sen sijaan noin 22 % vastaajista kertoi, ettei ole saanut mitään tietoa hankkeesta. Tiedottamisen parantamiskeinoista eniten kannatusta sai kotiin lähetettävä (noin 75 % vastauksista).

LIITE 1

ASUKASKYSELYN SAATEKIRJE

Paltamon Varsavaaran tuulivoimahankkeen asukaskysely

Hyvä vastaanottaja,

Prokon Wind Energy Finland Oy suunnittelee enintään 21 tuulivoimalan suuruisen tuulivoimapuiston rakentamista Paltamon kunnan Varsavaaran alueelle.

Hankkeen YVA-ohjelma on ollut nähtävillä 19.1.-19.2.2022 välisen ajan. Hankesuunnitelmassa arvioitavana on vaihtoehdossa VE1 21 tuulivoimalaa ja vaihtoehdossa VE2 7 tuulivoimalaa. Hankevaihtoehdot on esitetty tarkemmin myöhemmin tässä saatteessa.

Tuulivoimapuiston toteuttaminen edellyttää YVA-lain mukaista ympäristövaikutusten arviointia ja osayleiskaavan laatimista. Tässä hankkeessa kaavoitus ja ympäristövaikutusten arviointi (YVA) toteutetaan yhteensovitettuna erillismenettelynä.

Oheisella **asukaskyselyllä** selvitetään tuulivoimahankkeen mahdollisia vaikutuksia lähialueen asukkaiden

elinoloihin ja viihtyvyyteen. Kysely liittyy parhaillaan käynnissä olevaan ympäristövaikutusten arviointimenetelyyn (YVA).

Postita vastauslomake oheisella vastauskuorella 6.7.2022 mennessä, jotta vastaus ehtii mukaan kyselyn tulosten raportointiin.

Vaikutusten arvioinnista sekä kyselyn toteutuksesta vastaa Ramboll Finland Oy tuulivoimayhtiö Prokon Wind Energy Finland Oy:n toimeksiannosta. Seuraavassa on esitetty lyhyesti tietoa hankkeesta ja sen ympäristövaikutusten arvioinnista.

Hanke

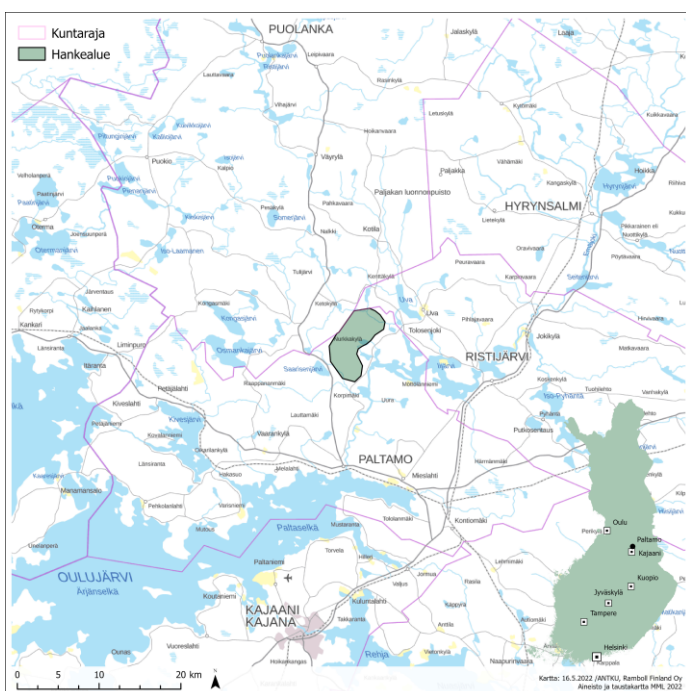
Prokon Wind Energy Finland Oy suunnittelee enimmillään 21 tuulivoimalan rakentamista Paltamon kunnan Varsavaaran alueelle. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 33 km². Hankkeen YVA-menettelyssä on tarkasteltavana kaksi toteutusvaihtoehtoa (VE1 ja VE2) sekä ns. nollavaihtoehto (VE0). Vaihtoehtojen erot liittyvät tuulipuiston tuulivoimaloiden määrään.

Valtakunnan verkkoon liittymiseksi on useita vaihtoehtoja. Sisäisen sähkönsiirron toteuttamiseksi alueelle rakennetaan yksi sähköasema, joihin sähkö johdetaan tuulivoimaloilta maakaapelein. Lisäksi alueelle tullaan rakentamaan tarvittavat huoltotiet.

Hankkeen tarkoituksena on tuottaa tuulivoimalla tuotettua sähköä valtakunnan verkkoon ja korvata fossiilisia polttoaineita energiantuotannossa.

Lisätietoa hankkeesta:

Ympäristöhallinnon internet-sivuilta
www.ymparisto.fi/varsavaaratuulivoimaYVA

Hankkeen vaihtoehdot

Hankkeessa tarkastellaan kahta toteutusvaihtoehtoa ja ns. nollavaihtoehtoa sekä, jossa hanketta ei toteuteta (vaihtoehdot esitetty kuvin seuraavalla sivulla). Hankkeessa muodostetut vaihtoehdot eroavat toisistaan voimaloiden lukumäärän suhteen.

Vaihtoehto VE0

Vaihtoehdossa 0 (VE0) Varsavaaran alueelle suunniteltuja tuulivoimaloita ja niiden liityntää kantaverkkoon ei toteuteta.

Vaihtoehto VE1

Vaihtoehdossa VE1 Varsavaaran alueelle rakennetaan 21 voimalan tuulivoimapuisto. Toteutettavien voimaloiden kokonaiskorkeus enintään 300 metriä. Tuulivoimaloiden kokonaisteho on noin 126–210 MW.

Vaihtoehto VE2

Vaihtoehdossa VE2 Varsavaaran alueelle rakennetaan 7 voimalan tuulivoimapuisto. Toteutettavien voimaloiden kokonaiskorkeus enintään 300 metriä. Tuulivoimaloiden kokonaisteho on noin 42–70 MW.

Sähkönsiirto

Tuulivoimapuiston sisäisen sähkönsiirron toteuttamiseksi tuulivoimapuistoon rakennetaan yksi sähköasema, joihin sähkö johdetaan tuulivoimalaitoksilta maakaapelein. Maakaapelit sijoitetaan pääsääntöisesti huoltoteiden yhteyteen kaivettaviin kaapeliojiin.

Tuulivoimapuiston liittämiseksi sähköverkkoon on useita vaihtoehtoja, joista ensisijaisesti hanke pyritään liittämään alueen halki kulkevaan Fingridin johtoon. Mikäli tämä ei ole mahdollista, pyritään liittymisen toteuttamaan alueen halki kulkevaan Fingridin johdon yhteyteen suunnitellulla uudella johdolla. Mikäli kumpikaan yllä esitetystä vaihtoehdoista ei ole mahdollisia, pyritään liittymisen sähköverkkoon toteuttamaan alueen itäpuolelle, noin 10 kilometrin päässä olevalle Fingridin Uvan sähköasemalle.

Vaikutusten arviointi

Ympäristövaikutusten arvioinnissa selvitetään hankkeen mahdolliset vaikutukset sekä luonnonympäristöön että ihmiseen koko hankkeen elinkaaren ajalta. Etukäteen tässä hankkeessa keskeisiksi arvioitaviksi vaikutuksiksi on arvioitu:

- vaikutukset luontoon (linnustoon, Natura- ja luonnonsuojelualueisiin)
- vaikutukset maisemaan
- vaikutukset maankäyttöön
- sosiaaliset vaikutukset sekä
- yhteisvaikutukset lähialueen muiden tuulivoimahankkeiden kanssa (linnusto ja maisema).

Myöhemmin julkaistavassa YVA-selostuksessa esitellään laadittujen selvitysten tuloksia ja arvioidaan hankkeesta aiheutuvia ympäristövaikutuksia.

Osallistuminen

YVA-menettelyn yhtenä tavoitteena on lisätä kansalaisten mahdollisuuksia osallistua hankkeen suunnitteluun. YVA-selostuksen ollessa vireillä kansalaiset voivat esittää kantansa selostuksen sisällöstä, kuten tehtyjen selvitysten riittävydestä. Osallistua voi myös samanaikaisesti laadittavan osayleiskaavan kuulemismenettelyjen yhteydessä. Näistä Paltamon kunta kuuluttaa erikseen.

Yhteystiedot/Lisätietoja antavat:

Hankkeesta vastaava

Prokon Wind Energy Finland Oy,

Marko Kristola

puh. 0400 466 134

m.kristola@prokon.net

Kaava-YVA-konsultti

Ramboll Finland Oy,

YVA-projektipäällikkö Susanna Palmu

puh. 044 709 3257

susanna.palmu@ramboll.fi

Kaavan projektipäällikkö Pirjo Pellikka

puh. 040 532 2380

pirjo.pellikka@ramboll.fi

Lisätietoja kyselystä

Ramboll Finland Oy,

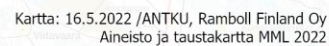
YVA-koordinaattori Elina Leppäkoski

puh. 040 624 2167

elina.leppakoski@ramboll.fi

Kyselyn toteuttaa Ramboll Finland Oy Prokon Wind Energy Finland Oy:n toimeksiannosta. Ramboll toteuttaa korkeatasoista henkilötietojen suojaa. Ramboll käsittelee projektin toteuttamiseksi tarvittavia henkilötietoja sovelletavan tietosuojalainsäädännön, erityisesti EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (Asetus (EU) 2016/679) mukaisesti. Kyselyn vastaajien vastaukset kysymyksiin käsitellään erillään, eikä vastaajan henkilöllisyys tule ilmi vastauksista.

Tuulivoimaloiden alustavat likimääräiset paikat on esitetty symboleilla. Suunnitelmat tarkentuvat hankkeen suunnittelun edetessä.

LIITE 2

ASUKASKYSELY

Varsavaaran tuulivoimahankkeen YVA-menettelyn asukaskysely

POSTITA VASTAUKSET VIIMEISTÄÄN 6.7.2022 KÄYTTÄMÄLLÄ OHEISTA VASTAUSKUORTA

Vastatkaa rastittamalla valitsemanne vastausvaihtoehdon edessä oleva ruutu ☐ tai kirjoittamalla vastaus viivalle.

TAUSTAKYSYMYKSET

1. Sukupuolenne
 1 ☐ Nainen
 2 ☐ Mies
 3 ☐ Muu
2. Ikäryhmänne
 1 ☐ 18–30 v
 2 ☐ 31–50 v
 3 ☐ 51–65 v
 4 ☐ yli 65 vuotta
3. Tämänhetkinen elämäntilanteenne?
 1 ☐ Yksin asuva
 2 ☐ Pariskunta
 3 ☐ Lapsiperhe
 4 ☐ Aikuistalous (useampi kuin 2 aikuista)
4. Oletteko alueella (voitte valita useamman)
 1 ☐ Vakituinen asukas
 2 ☐ Loma-asukas
 3 ☐ Maanomistaja
 4 ☐ Elinkeinoharjoittaja
 5 ☐ Muu käyttäjä
5. Alla olevalla kartalla on esitetty **hankealueen rajaus**. Hankealue tarkoittaa aluetta, jolle hankkeessa suunnitellut toiminnot sijoittuvat. Kartalla on esitetty myös **etäisyysvyöhykkeet hankkealueen rajasta** (0,5 km, 1 km, 2 km, 5 km ja 10 km). Huomioitavaa on, että suunnitellut tuulivoimalat eivät sijaitse aivan hankkealueen reunoilla. Esitetyt etäisyysvyöhykkeet **eivät siis kuvaa** etäisyyttä suunniteltuun voimalaan.

Millä etäisyydellä sijaitsee

a) vakituinen asuntonne	b) vapaa-ajan asuntonne
1 ☐ Alle 500 m	1 ☐ Alle 500 m
2 ☐ 0,5–1 km	2 ☐ 0,5–1 km
3 ☐ 1–2 km	3 ☐ 1–2 km
4 ☐ 2–5 km	4 ☐ 2–5 km
5 ☐ 5–10 km	5 ☐ 5–10 km
6 ☐ Yli 10 km päässä	6 ☐ Yli 10 km päässä

6. Kuinka kauan olette yhteensä asuneet tai lomailleet tällä seudulla?
- 1 ☐ Alle 5 vuotta
 2 ☐ 5–9 vuotta
 3 ☐ 10–29 vuotta
 4 ☐ 30–49 vuotta
 5 ☐ ≥ 50 vuotta
 6 ☐ En koskaan
7. Mikäli omistatte kiinteistön hankealueella tai sen läheisyydessä, missä kiinteistönne (tontti/maa-alue) sijaitsee? Voitte valita useamman vaihtoehdon, mikäli omistatte useampia kiinteistöjä hankealueella tai alle 1 km etäisyydellä rajasta.
- 1 ☐ Hankealueella
 2 ☐ Rajautuu hankealueeseen
 3 ☐ Hankealueen ulkopuolella (alle 1 km etäisyydellä)
8. Mikäli omistatte kiinteistön hankealueella tai sen läheisyydessä, kuinka kauan se on ollut omistuksessanne?
- 1 ☐ Alle 5 vuotta
 2 ☐ 5–9 vuotta
 3 ☐ 10–29 vuotta
 4 ☐ 30–49 vuotta
 5 ☐ ≥ 50 vuotta

KYSYMYKSIÄ TUULIVOIMASTA

9. Millä tavoin sähköä pitäisi Suomessa tuottaa? Voitte valita useampia vaihtoehtoja.
- 1 ☐ Ydinvoimalla
 2 ☐ Kivihiilellä
 3 ☐ Vesivoimalla
 4 ☐ Tuulivoimalla
 5 ☐ Maakaasulla
 6 ☐ Aurinkovoimalla
 7 ☐ Biopolttoaineilla
 8 ☐ Jätteenpoltolla
 9 ☐ Monipolttoainelaitoksissa
 10 ☐ Turpeen poltolla
 11 ☐ Öljyn poltolla
 12 ☐ Lisäämällä sähkön tuontia
 13 ☐ Muuten, miten? _____
10. Pitäisikö Suomen vähentää energiantuontia ulkomailta ja lisätä energiaomavaraisuuttaan?
- 1 ☐ Kyllä 2 ☐ Ei 3 ☐ En osaa sanoa
11. Mitä toimenpiteitä kuntatasolla asukkaiden ja päättäjien tulisi mielestänne tehdä Suomen ja kunnan energiaomavaraisuuden eteen?
- _____
- _____
- _____
- _____
12. Miten suhtaudutte **tuulivoimaan** energianlähteenä yleisesti ottaen?

Myönteisesti	Neutraalisti	Kielteisesti	En osaa sanoa
3 ☐	2 ☐	1 ☐	0 ☐

13. Oletteko nähnyt ison, yli 100 metriä korkean, toiminnassa olevan tuulivoimalan?

- 1 ☐ En, enkä ole kiinnostunutkaan.
 2 ☐ En, mutta olisin kiinnostunut tutustumaan.
 3 ☐ Olen, mutta kaukaa (yli 500 metrin päästä), missä? _____
 4 ☐ Olen, lähietäisyydeltä (alle 500 metrin päästä) missä? _____

14. Mistä saatte **tietoa** tuulivoimasta yleisesti ottaen?

1 ☐ Valtakunnallisista sanomalehdistä	6 ☐ Tuulivoimayhdistyksestä
2 ☐ Paikallislehdistä	7 ☐ Kansalaisjärjestöiltä (esim. ympäristöjärjestöt)
3 ☐ Televisiosta tai radiosta	8 ☐ Hankekehittäjien (esim. tuulivoimayhtiöiden) yleisötilaisuuksista
4 ☐ Tuulivoimayhtiöiden nettisivuilta	9 ☐ Naapureilta tai muilta tutuilta
5 ☐ Muilta nettisivuilta	10 ☐ Muualta, mistä? _____

15. Mitkä ovat mielestänne yleisesti merkittävimmät tuulivoiman **hyödyt**? Valitkaa kolme merkittävintä hyötyä.

1 ☐ Merkitys alueen imagoon	6 ☐ Kiinteistöverotuotot
2 ☐ Vaikutus kunnan talouteen	7 ☐ Energiantuotannon päästöjen väheneminen
3 ☐ Vaikutus kunnan elinvoimaisuuteen	8 ☐ Tuulivoima säästää luonnonvaroja
4 ☐ Vaikutus alueen arvostukseen	9 ☐ Ei merkittäviä hyötyjä
5 ☐ Vaikutus alueen työllisyyteen	10 ☐ Joku muu vaikutus, mikä? _____

16. Jos olette huolissanne **tuulivoimaloiden** mahdollisista ympäristövaikutuksista, mitkä seuraavista huolettavat eniten? Valitkaa **kolme** suurinta huolenaihetanne.

1 ☐ Lentoestevalot	6 ☐ Vaikutukset linnustoon
2 ☐ Maisemamuutos	7 ☐ Välke (varjon vilkkuminen)
3 ☐ Vaikutukset maaeläimiin	8 ☐ Vaikutukset metsästyksen
4 ☐ Melu	9 ☐ Joku muu vaikutus, mikä? _____
5 ☐ Vaikutukset virkistyskäyttöön	10 ☐ En ole huolissani tuulivoimaloiden vaikutuksista

17. Miten **tuulivoiman** mahdollisesti aiheuttamia haittoja tulisi yleisesti ottaen mielestänne lieventää?

HANKEALUEEN JA SEN LÄHIALUEEN NYKYTILA

18. Millä tavoin ja kuinka usein käytätte hankealuetta? Hankealueen raja-
aus on esitetty kyselyn lopussa olevalla kartalla. Voitte halutessanne **merkitä karttaan havaintojanne** hankealueelta, esim. miten käytätte hankealuetta tai sen lähiympäristöä, merkitä Teille tärkeitä kohteita tai muita huomioita.

	Päivittäin	Viikoittain	Kuukausittain	Vuosittain	Harvemmin/ ei koskaan
A. Retkeilen tai ulkoilen alueella	5 ☐	4 ☐	3 ☐	2 ☐	1 ☐
B. Hiihdän alueella	5 ☐	4 ☐	3 ☐	2 ☐	1 ☐
C. Marjastan tai sienestän	5 ☐	4 ☐	3 ☐	2 ☐	1 ☐
D. Metsästän alueella	5 ☐	4 ☐	3 ☐	2 ☐	1 ☐
E. Metsänhoito, maanviljelys alueella	5 ☐	4 ☐	3 ☐	2 ☐	1 ☐
F. Käytän alueen teitä	5 ☐	4 ☐	3 ☐	2 ☐	1 ☐
G. Tarkkailen alueen luontoa, esim. linnut	5 ☐	4 ☐	3 ☐	2 ☐	1 ☐
H. Jotain muuta, mitä? _____	5 ☐	4 ☐	3 ☐	2 ☐	1 ☐

19. Onko hankealueella tai sen lähiympäristössä teille merkittäviä paikkoja tai alueita **virikistykseen, harrastusten (mm. metsästys, marjastus, sienestys, luonnon tarkkailu), ulkoilun** tms. kannalta? Voitte myös merkitä paikat ja alueet viimeisellä sivulla olevalle kartalle.

20. Miten arvioitte seuraavien asioiden **merkitystä/tärkeyttä ja nykytilaa** Varsavaaran tuulivoimahankkeen hankealueella tai sen lähiympäristössä?

	Asian tärkeys				Asian nykytila				
	Tärkeä	Melko tärkeä	Ei tärkeä	Vaikea sanoa	Erittäin huono	Melko huono	Ei hyvä eikä huono	Melko hyvä	Erittäin hyvä
Pinta- ja pohjavedet	3 ☐	2 ☐	1 ☐	0 ☐	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
Luonto	3 ☐	2 ☐	1 ☐	0 ☐	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
Luonnonsuojelualueet (mm. Natura-alueet)	3 ☐	2 ☐	1 ☐	0 ☐	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
Linnusto	3 ☐	2 ☐	1 ☐	0 ☐	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
Liikenne, tiestön kunto	3 ☐	2 ☐	1 ☐	0 ☐	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
Maisema	3 ☐	2 ☐	1 ☐	0 ☐	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
Kulttuuriympäristö	3 ☐	2 ☐	1 ☐	0 ☐	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
Asumisviihtyisyys (vakituinen tai loma)	3 ☐	2 ☐	1 ☐	0 ☐	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
Melutilanne	3 ☐	2 ☐	1 ☐	0 ☐	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
Ilmanlaatu	3 ☐	2 ☐	1 ☐	0 ☐	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
Retkeily, ulkoilu ja lomailumahdollisuudet	3 ☐	2 ☐	1 ☐	0 ☐	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
Metsästysmahdollisuudet	3 ☐	2 ☐	1 ☐	0 ☐	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
Ihmisten terveys	3 ☐	2 ☐	1 ☐	0 ☐	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
Työllisyys	3 ☐	2 ☐	1 ☐	0 ☐	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
Teollisuus ja elinkeinoelämä	3 ☐	2 ☐	1 ☐	0 ☐	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
Kunnan talous	3 ☐	2 ☐	1 ☐	0 ☐	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
Kunnan imago	3 ☐	2 ☐	1 ☐	0 ☐	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
Kiinteistöjen arvo	3 ☐	2 ☐	1 ☐	0 ☐	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐

VARSAVAARAN TUULIVOIMAHANKKEEN VAIKUTUKSET

21. Miten koette **Varsavaaran tuulivoimahankkeen** vaikuttavan seuraaviin asioihin?

	Erittäin kielteinen	Melko kielteinen	Ei vaikutusta	Melko myönteinen	Erittäin myönteinen
A. Asumisviihtyisyyteen tuuli-voimaloiden rakentamisen aikana	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
B. Asumisviihtyisyyteen tuulivoimaloiden toiminnan aikana	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
C. Luonnosta nauttimiseen	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
D. Omaan ulkoiluuni alueella	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
E. Retkeilyyn, ulkoiluun ja lomailumahdollisuuksiin yleisesti ottaen	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
F. Metsästysmahdollisuuksiin	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
G. Linnustoon	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
H. Muuhun maaeläimistöön	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
I. Natura-alueisiin	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
J. Maisemaan	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
K. Melutilanteeseen	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
L. Liikenteeseen rakentamisen aikana	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
M. Liikenteeseen käytön aikana	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
N. Ilmastomuutokseen	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
O. Työllisyyteen ja elinkeinoelämään	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
P. Kunnan talouteen	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
Q. Kunnan imagoon	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
R. Kiinteistöjen arvoon	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
S. Kunnan elinvoimaisuuteen ja palveluihin	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
T. Kiinteistöjen käyttömahdollisuuksiin tulevaisuudessa	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
U. Maa- ja metsätalouden harjoittamiseen	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐
V. Muuhun, mihin? _____	-2 ☐	-1 ☐	0 ☐	1 ☐	2 ☐

22. Miten arvioitte **sähkölinjan rakentamisen** vaikuttavan seuraaviin asioihin? Rastittakaa listasta kohdat, joihin arvelette kohdistuvan vaikutuksia.

- 1 ☐ Maisema
 2 ☐ Linnusto
 3 ☐ Muu eläimistö
 4 ☐ Maa- ja metsätalous, turvetuotanto

- 5 ☐ Kiinteistöjen arvon muutos
 6 ☐ Asumisviihtyvyys
 7 ☐ Terveysvaikutukset
 8 ☐ Joku muu vaikutus, mikä? _____

23. Mitkä ovat mielestänne Varsavaaran tuulipuistohankkeen **merkittävimmät hyödyt kunnalle/alueelle?** Valitkaa kolme mielestänne merkittävintä hyötyä.

☐ 1 Merkitys alueen imagoon	☐ 6 Tuulipuiston kiinteistöverotuotto
☐ 2 Vaikutus kunnan talouteen	☐ 7 Tekniikan ylläpidon aikainen toimeliaisuus alueella
☐ 3 Vaikutus kunnan elinvoimaisuuteen ja palveluihin	☐ 8 Energiantuotannon päästöjen väheneminen
☐ 4 Vaikutus alueen arvostukseen	☐ 9 Joku muu vaikutus, mikä? _____
☐ 5 Vaikutus alueen työllisyyteen (esim. rakentamisen aikana)	_____

24. Kuinka **suhtaudutte** Varsavaaran tuulivoimahankkeeseen kokonaisuudessaan?

	Erittäin myönteisesti	Jokseenkin myönteisesti	Neutraalisti	Jokseenkin kielteisesti	Erittäin kielteisesti
Suhtaudun hankkeeseen	2 ☐	1 ☐	0 ☐	-1 ☐	-2 ☐

25. Kumpi hankkeen toteuttamisvaihtoehdoista, VE1 vai VE2, on mielestänne parempi? Perustelkaa vastauksenne alle. Hankkeen toteuttamisvaihtoehdot on esitetty kartalla kyselyn saatekirjeessä.

- 1 ☐ Vaihtoehto VE1
2 ☐ Vaihtoehto VE2

26. Mitä haluatte sanoa Prokon Wind Energy Finland Oy:n tuulivoimahankkeen mahdollisista **yhteisvaikutuksista** lähialueen muiden tuulivoimahankkeiden kanssa?

27. Onko Prokon Wind Energy Finland Oy:n **tiedottaminen** suunnitelmistaan ollut mielestänne

- 1 ☐ Riittävää, olen saanut tarvittavat tiedot
2 ☐ Jokseenkin riittävää, olen saanut jotain tietoa
3 ☐ En osaa sanoa / en ole kiinnostunut
4 ☐ Vähäistä, tiedottamista voisi lisätä
5 ☐ Erittäin vähäistä, en ole saanut mitään tietoa hankkeesta

28. Millä tavoin toivoisitte tiedottamista ja kansalaisten osallistumismahdollisuuksia **parannettavan?**

- 1 ☐ Kotiin lähetettävä tiedote
2 ☐ Tiedote paikallislehdessä
3 ☐ Internet-sivut
4 ☐ Sosiaalinen media
5 ☐ Sähköpostitse
6 ☐ Yleisötilaisuudet
7 ☐ Muulla tavalla, miten? _____

29. Mitä asioita toivoisitte otettavan huomioon Varsavaaran tuulivoimahankkeen suunnittelussa ja ympäristövaikutuksen arvioinnissa? Mitä hyötyjä hankkeen toteuttamisesta muodostuu? Miten hankkeesta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia vaikutuksia voitaisiin mielestänne lieventää tai estää? Mitä muuta haluatte kommentoida tähän hankkeeseen tai kyselyyn liittyen?

Seuraavalla sivulla on kartta, jossa on kuvattu Varsavaaran tuulivoimapuistohankkeen lähialue. **Voitte halutessanne merkitä karttaan havaintojanne hankealueelta, esim. miten käytätte hankealueen lähiympäristöä, merkitä Teille tärkeitä kohteita tai muita huomioita.**

KIITOS VASTAUKSESTANNE!

